

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD. ANUL 54. No. 263.

1939. november 18. szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonima pt. editura ziarului Aradul Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trth. Arad

Róma szerint:

Hétfőre fontos események várhatók

A német hadsereg és diplomácia nagyobb kezdeményezéseit megelőző heves támadást kezdett a berlini sajtó — Elénkés a birodalmi kancelláriában és külügyminisztériumban

Fokozott német tevékenység a gazdasági arcvonalon

Róma. A Corriere della Sera londoni jelentést közöl, amely hétfőre fontos eseményt jósol. Berlinből egyelőre még csak a sajtó hangjának végső kiélézését jelentik ismét kizárólag Anglia felé. Az élehangú cikkek jelentősége abban rejlik, hogy a német hadsereg, vagy a diplomácia nagyobb offenzívái köztudomás szerint mindig heves sajtótámadás szokta megelőzni.

Az Italia című római lap feltételezi, hogy Németország gazdasági téren lép fokozottabb akcióba és olyan értekezlet összehívását tervezi, amelyre valamennyi vele szomszédos állam és a Balkán államai lennének hivatalosak. A konferencia célja a kereskedelmi kapcsolatok megszilárdítása lenne a háború idejére és a cél elérésére vegyes bizottságot jelölnek ki. A lap szerint több állam, köztük Románia, Görögország és Bulgária már elfogadták a német meghívást.

Zürich. A lapok jelentik, hogy a német külügyminisztériumban tegnap ismét szokatlan élénk-ség uralkodott. A szárazföldi, a tengeri és légi-haderő képviselői tettek látogatást a birodalmi kancellárián, hogy tanácskozzanak Hitlerrel, vagy pedig legszűkebb környezetének tagjaival. Nem tudni, hogy milyen kérdéseket beszéltek meg, de jelentőségteljesnek tartják, hogy német irányadó körök mindjobban hangoztatják, hogy Németország a háborút a legvégsőkig fogja folytatni.

Jó uton halad a magyar-délszláv közeledés ügye

Budapest. Láng Boldizsár báró, ny. altábornagy, a Nouvelles Revue de Hongrie szerkesztőbizottságának elnöke több napig a jugoszláv fővárosban időzött, ahol a délszláv irodalmi és művészeti körökkel igyekezett a magyar kapcsolatokat elmélyíteni. Láng Boldizsár báró most érkezett vissza jugoszláviai utjáról Budapestre és ez alkalomból nyilatkozott belgrádi benyomásairól.

— Több, mint félszáz éve, hogy a Nouvelles Revue de Hongrie szerkesztőbizottságának elnökségét átvette — mondotta Láng Boldizsár báró — Ez a franciayelvű folyóirat igyekszik Magyarországot a külföld előtt ismertetni és kapcsolatokat teremteni a külföldi államok vezető értelmiségével. A mostani örvendetes magyar-délszláv közeledés során Jugoszlávia felé is igyekszünk ezt a munkát elmélyíteni. Ez a megfontolás késztetett arra, hogy Balogh Józseffel, a folyóirat szerkesztőjével együtt Belgrádba utazzam és ott elsősorban a délszláv irodalmi és művészeti körökkel keressek kapcsolatokat.

— A jugoszláv fővárosban Bakách-Bessenvey György báró ottani magyar követ összehozott a délszláv irodalmi és kulturális élet számos vezetőjével, akik között természetesen nemcsak írók és művészek voltak, hanem a délszláv publicisztika több vezető egyénisége is. Másnap én láttam vendégül a jugoszláv írókat, valamint a közélet több vezető egyéniségét is: így Stefan Ciricet, volt közoktatásiügyi minisztert és a Skupstina volt elnökét, dr. Vasilije I. Jovanovic volt minisztert. Miloje D. Smiljanicot a jugoszláv külügyminiszter helyettesét, valamint Vlada Illic volt belgrádi városelnököt, a Jugoszláv-Magyar Kereskedelmi Kamara elnökét. Ebből az alkalomból Balogh József dr. ismertette a Nouvelles Revue de Hongrie célkitűzéseit, maigam pedig a magyar-délszláv kulturális együttműködés szükségességét hangoztattam és felszólítottam a jelenlévőket az együttműködésre és a kulturális közeledés előmozdítására. Felszólalásomra dr. Jovanovic volt miniszter válaszolt, aki a délszlávok részéről hangoztatta az együttműködésre való örömteljes készséget.

— Belgrádi tartózkodásom idején Bakách-Bessenvey báró követtel együtt látogatást tet-

tem Cincár Markovic külügyminiszternél, Antic udvari miniszternél és dr. Lázár Markovic igazságszolgálat miniszternél is.

— Belgrádi utamról a lehető legjobb benyomásokkal tértem vissza s megerősödtem abban a hitemben, hogy a két szomszéd nemzet közeledése jó uton halad. Magam már több, mint tíz éve minden nyáron hónapokat töltök Jugoszláviában és a délszláv közélet számos vezető emberét jól ismerem. Egvébként folyóiratunk részére is több illusztris cikkjót találtunk, akik délszláv vonatkozású tanulmányokat fogtak írni a lap részére és ezzel is elmélyítik kapcsolata-

Istanbul. (Dunaposta.) A Daily Herald közli, hogy Románia javaslatot tett Törökországnak a négy Balkán-állam értekezletének összehívására és Bulgáriának, Olaszországnak, valamint Magyarországnak az értekezletre való meghívására. Ez az értekezlet hivatva volna a balkáni béke állandósítására. A török kormány megfontolás tárgyává tette az ajánlatot.

Olaszország összhangot akar a Balkánon és egyenlőséget a gyarmati kérdések megoldásánál

Newyork. (Rador.) Lamont Thomas, a Morgan bankház társtulajdonosa, a politikai tudományok főiskoláján tartott beszédében leszögezte, hogy

az amerikai nép 95 százaléka azoknak a szabad életformáknak a fennmaradását óhajtja, amelyekért Anglia és Franciaország küzd.

Amerikai kereskedelmi körök kedvezően viselkednek a demokráciák ama törekvése iránt, hogy védelmükre Amerikában bevásárlásokat eszközöljenek. Ugyanezek a körök hozzá akarják járulni az amerikai Egyesült-Államok gazdasági és pénzügyi megerősödéséhez, hogy az a háború után eredményesen részvehesse az újjáépítés munkájában.

tainkat. Ismét hangsúlyozom, hogy ezuttal tisztán irodalmi és művészeti kapcsolatokról volt szó és ezen téren igen örvendetes tapasztalatokat gyűjtöttem.

Láng Boldizsár báró nyilatkozatában kiemelte, hogy egy Belgrádban, mint vidéken, Magyarország iránt mindenütt a legteljesebb megértést és barátságot tapasztalta.

Belgrád. (Dunaposta.) A jugoszláv lapok nagy figyelemmel fordulnak a balkáni érdekközösségi csoport kérdése felé. A Politika című belgrádi lap római tudósítója olasz körökből úgy értesül, hogy római vélemény szerint a máris kitünő magyar-jugoszláv viszony megadja a lehetőséget a két állam közötti kapcsolat további elmélyítésére és a magyar-jugoszláv barátság határozott megfogalmazására is. Az utóbbi időben a Duna-menti és Balkán-államok között tapasztalható közeledés jelentős záloga a semlegesség és béke fenntartásának Európa e részében.

Bucuresti. A Curentul jelenti: A párisi lapok mértékadó körök értesüléseire hivatkozva azt írják, hogy Jugoszlávia és Magyarország között az általános kibékülés után megkezdődtek a kereskedelmi tárgyalások és ezeken Magyarország, mint Németország vetélytársa jelent meg a jugoszláv piacon. A gazdasági tanácskozásokat kulturális közeledésre vonatkozó tanácskozások követik, ami a jugoszláv-magyar megnemítáradási egyezmény bevezető akkordja.

„Hitler vezető és kancellár több ízben biztosította a magyar határok sérthetetlenségét“

Budapest. (Rador.) A Pester Lloyd cikket h azokról a fantasztikus hírekről, amelyeket bizonyos külföldi körök hoztak forgalomba és amelyek szerint Németországnak katonai tervai vannak Magyarországgal és Jugoszláviával szemben. A lap emlékeztet arra, hogy a kancellár több ízben is biztosította a magyar határok sérthetetlenségét és a lap leszögezi, hogy Magyarország sohasem kételkedett e biztosítékok őszinteségében.

A Balkán békeje

Az előadó végül a gazdasági alapon szövethetett Európa eszménye mellett foglalt állást.

Ilyenformán hatalmas szabadforgalmu terület keletkezne, mely ellensúlyozná az amerikai Egyesült-Államok által képviselt másik szabadforgalmu övezetet.

Ugyancsak newyorki jelentés szerint Virginio Gayda, a legismertebb olasz újságíró rá dióüzenetet intézett Amerikához. Gaydát Mussolini szócsövének tekintik. Gayda a következőkben foglalta össze Olaszország céljait:

Összhang a Balkán-félszigeten politikai és gazdasági téren, szabadság és egyenlőség a gyarmati kérdések megoldásában.

Szofia elismerése az olasz külpolitika iránt

Szofia. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentése szerint bolgár politikai körökben és a lapokban meglegedéssel vették tudomásul, hogy a balkáni helyzetben jelentős javulás mutatkozik, ami Olaszország bölcs politikájának következménye. Az olasz diplomácia igyekszik valamennyi Balkán-állam között tisztázni a viszonyt.

A német vegetáriánusok külön jegyei

Berlin. A birodalmi élelmezési miniszter rendelkezett arról, hogy az élelmiszerkorlátozások terén különösen tekintettel legyenek a vegetáriánusokra és azoknak nagyobb mennyiségű növényi táplálékot utaljanak ki. A vegetáriánusok a húsról való lemondás ellenében hetenként 150 gr. élelmiszert kaphatnak a rendes adagon felül, azonkívül 50 gramm vaját és 125 gr. sajtot.

Cseh nemzeti tanács alakult Párisban

Páris. (Rador). Csehszlovák nemzeti tanács alakult Párisban, amelynek tagjai: Benes, Ingr tábornok, Ossusky, Ripka, Ouřrata, Slavic, Schranek és Wiest tábornok. A francia kormány tudomásul vette ennek a bizottságnak megalakulását, amely bizottság feladata lesz a csehszlovák hadsereg megszervezése. A tanács 8 tagja közül 5 cseh: Benes, Schranek, Ingr, Ouřrata és Ripka, 3 pedig szlovák: Ossusky, Slavic és Wiest. Ingr és Wiest tábornokok fogják a franciaországi cseh hadsereget megszervezni.

Prága. Háromszáz cseh üntető, akik egy gyűlésre igyekeztek, a bevárosban összeütköztek a cseh rendőrséggel. Német hivatalos körökben kijelentették, hogy kizárólag cseh belső ügyről van szó és a protektorátusi hatóságok nem is foglalkoztak a dologgal.

Zürichi jelentés ezzel az ügygel kapcsolatban arról számol be, hogy a cseh fascisták és a rendőrség között támadt az összeütközés, úgy hogy a rendőrök kénytelenek voltak gumibotokkal fellépni.

Clevelandből jelentik: A szlovák liga pénteken nagy népgyűlést tartott, amelyen Kocsis plébános azt a javaslatot terjesztette elő, hogy

az Amerikában élő szlovákok minden erejükkel támogassák az ó-hazai szlovákokat és azoknak politikai vezetőit.

Indítványozta, hogy az Egyesült-Államokban és Kanadában élő szlovákok vezetői munkálkodjanak karöltve az ó-hazai vezető férfiakal, ugyanakkor pedig azt az óhaját fejezte ki, hogy az eddigi kapcsolatok szorosabbá tétele céljából a szlovák kormány küldje ki Clevelandba Csatlós tábornokot és Csermák minisztert. Végül

Kocsis plébános felszólította a gyűlésen megjelent szlovákokat, hogy küzdjenek a Benes által megalakított légió ellen, a mely egyáltalán nem szolgálja a szlovákság érdekeit.

A szlovák nép részéről senki sem hatalmazta fel Benest arra, hogy szlovákokat toborozzon az általa megalapított légióba. (Dunaposta.)

Tokió rendezt Moszkvával összes függő ügyeit

Sanghai. A japán külügyminiszterium egyik vezető tisztviselője ma Sanghaiba érkezett és kijelentette a Stefani-ügynökség tudósítójának, hogy Japán az Oroszországgal függőben levő kérdéseket, elsősorban a határállapítási kérdéseket kívánja rendezni. Egyébként Japán külpolitikája megmarad Konoye herceg szeptemberi nyilatkozatának alapján.

Páris. A Távolkeletről érkező hírek szerint tárgyalások indulnak meg Japán és Szovjet-ország között. A német diplomácia nagy erőfeszítéseket tesz, hogy megegyezés jöjjön létre, mert ebben az esetben reméli, hogy a Keleten felszabadult Oroszország nagyobb aktivitással vehet részt az európai ügyekben. Japánnak az a célja, hogy Szovjet-országot Kína támogatásáról lebeszélje de semmi sem igazolja azt, hogy a Szovjet meg akarja változtatni eddigi távolkeleti politikáját.

Japán be akarja fejezni a kínai hadjáratot

Tokió. (Rador.) A japán csapatoknak Pakheiben való partraszállása annak az elhatározásnak a következménye, amelynek értelmében Japán be akarja fejezni a kínai konfliktust. A partraszállásnak nagy jelentősége van, amennyiben az összeköttetést a francia Indokína és Yunan között elvágták, Pakhei 80 kilométernyire fekszik az indokínai határtól.

Tokió. (Rador.) A japán csapatok elfoglalták Kuantung tartományban a huszezer lakosú Fangcseng várost. Egy másik japán hadosztály Jancseo városába nyomult be.

KOPROL*A legjobb csokoládé hashajto***Ellenjavaslatot dolgozott ki a finn kormány**

Helsinkiből jelentik: A finn kormány csütörtök este, mint ismeretes, minisztertanácsot tartott, amelyen a moszkvai tárgyalások ügyével foglalkozott. A finn ellenjavaslatokat csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha már nem forog fenn az a veszély, hogy az közvetlen bejárásolja a tárgyalások menetét.

Helsinkiből jelentik: A szovjet kormány Smirnov ezredest nevezte ki a helsinki szovjet követség katonai attaséjává. Ez az állás már két év óta betöltetlen volt.

Berlin lengyel kormányt akar alakítani megbízható politikusokból

Kopenhága. (Rador.) A Politiken című lap berlini tudósítójának jelentése szerint kormánykörök tárgyalásokat kezdtek egyes lengyel pártvezérekkel abból a célból, hogy

ezek kormányt alakítva átvegyék az új lengyel állam közigazgatásának vezetését. Ez az új államrendszer a cseh és morva protektorátus rendszere szerint létesülne.

Szemtanu elbeszélése a müncheni merényletről**A robbanás utáni első pillanatban azt hittem, hogy légitámadásról van szó**

Bucuresti. Az Universal a „Völkischer Beobachter” nyomán érdekes cikkben számol be egy nemzeti szociálista vezető, mint szemtanu, nyilatkozata alapján a Hitler ellen elkövetett müncheni merényletről. Az érdekes cikket alábbiakban közöljük:

A müncheni „Bürgerbraukeller” a város legnagyobb sörcsarnoka. A fehérkötényes kiszolgálólányok egész serege hordozza a tölgyfaasztalokhoz a megszámlálhatatlan sörsörösköt.

A terem mennyezetét hatalmas, betonba gyazott vasoszlop tartja. Színpad nincs a teremben, azonban november 9-ére hatalmas dobogót állítottak fel a terem végében.

Ez a november 9-iki gyűlés, tulajdonképpen csak a volt nemzeti szociálista frontarcosok baráti összejövetele volt,

amelyet minden évben megrendeztek. A gyűlésen mindig megjelentek a nemzeti szociálista front vezetőemberei és elbeszélgettek öreg barátjaikkal. Rendszerint egytellen szónoklat hangzott el ezeken a gyűléseken, melyet valamelyik kiváló személyiség tartott.

Ebben az évben előzetes bejelentés nélkül Hitler is elment az összejövetelre, amelyen Hessnek kellett volna beszédet mondania. A nemzetközi helyzetre való tekintettel azonban Hitler is megjelent a gyűlésen és elmondotta ismeretes beszédét.

Mit mond a szemtanu?

— Az erkély korlátjához támaszkodva álltam és végigtekinttem az asztalok mellett ülő hamuszürke ruhába öltözött embereken. Igen élénk kép volt. Vidáman beszélgettek, egymás kezét szorították az emberek. A zene szólt és általában volt a jókedv. Időközben

a vezérek eltávoztak és a vendégek legnagyobb része hazaindult.

— A fehérkötényes kiszolgálólányok már kezdtek lehordani az asztalokról az üres sörsörököt és a ruhatárnál már nagy volt a tolongás. A jobboldali ruhatárhoz mentem, hogy felvegyem felöltömet. Egyszerre

borzalmas döbbenet hallatszott, néhány ablakszem csikordulva tört össze, valaki vészszót sikoltott és egy láthatatlan kéz rálokott a ruhatár asztalára.

— A légnymás ereje volt. Azután néhány borzalmas percig halotti csend és sötétség borult a teremre. Később néhány villanvkörte ismét piszálkolni kezdett és a gyér fény mellett látni lehetett a szörnyű tolongást, amely a kijáratoknál keletkezett.

Mindenki egyszerre igyekezett elhagyni a termet. Be akartam hatolni a terembe, hogy segítséget nyújtsak, azonban ez lehetetlen volt. Vérrel borított fiatal lány tüneményesripen haladt el mellettem.

— Tanácstalanul álltam. Kérdezősködtem jobbra is, balra is, de senki sem adott feleletet. Később sikerült behatolnom a terembe. Mindent sűrű füst és por borított és semmit sem lehetett látni.

Valaki magából kikelve ordította mellettem: „Légi támadás, mérőes gázokkal, mindenki azonnal hagyja el a termet.”

— Zsebkezdőmet gyorsan elővettem és az arcomra szorítottam.

Megérkezik a rendőrség

— Egyszerre egy rendőrtiszt átható hangja hallatszott: Ajtókat lezárni, senki sem hagyhatja el a termet!

— Időközben rájöttem, hogy nem légitámadásról, hanem, ami még szomorubb, Hitler ellen elkövetett merényletről van szó. Már nem volt időm gondolkodni, siettem segítséget nyújtani. Mellettem a sebesülteket vitték el. Fél kilenc előtt volt néhány perccel és a merénylet körülbelül öt perccel azelőtt történhetett. A sebesültek keresésére indultunk, akik közül a legtöbben a sarkokban s az asztalok roncsai alatt heverték. Most értem rá, hogy magamköre tekintsek.

Általános fejetlenség uralkodott. A terem mennyezetének egy része leszakadt. Azon a helyen, ahol néhány perccel azelőtt Hitler állt Rudolf Hess, Göbbels, Alfred Rosenberg és mások társaságában, a romhalmaz még nagyobb volt.

— A mentők és a tűzoltók kiemelték a roncsok közül a halottakat. Kezeim, valamint társaim kezei, akikkel a romhalmaz eltakarításánál és az áldozatok kimentésénél segédkeztünk, könyökiig véresek voltak.

A bomba, amelyet a Vezér életének kioltására szántak, a padláson volt elhelyezve. Robbanás közben kettétört a mennyezetet lenntartó oszlopot és leontotta a mennyezetet.

Eddig szól a szemtanu érdekes elbeszélése, amely annak az élményeit tartalmazza, aki közvetlen közelben élte át a világszerte nagy visszhangra talált bombarobbanást.

URANIA. Telefon: 12-32.

Ma: 3 mérs., 5, 7.15 és 9.30 órakor.

Egy film, mely mindenkit érdekel, egy sokat szenvedett, üldözött nép:

Emigránsok

Birobidzsánban. Szovjet-ország legnagyobb színeivel: Zuskin, Blumenthal s b. Eredeti felvételek a helyszínen, eredeti tánc és ésseredeti zene.

Bemutatjuk a legújabb harctéri METRO-híradót.

Csodavárás a haditechnikában

Az alábbi cikket szakértő tollából kaptuk. A dőbőbe foglalt tanulmány érdekes és időszerei kérdést világít meg: vannak-e csodák a haditechnikában? Nagyteknintélyű cikkirónk értékes írását itt adjuk:

Csodálatos ellentmondás a modern emberben, hogy amennyire szkeptikus az általában csodának mondott jelenségekkel szemben, annyira könnyen hívő a haladó technika irányában, ahol ugyszólván semmit sem tart lehetetlennek. Minden hír, vagy példalódzás, hogy ez a nagyhatalom, vagy az a hadsereg titokban tart valamilyen szörnyűséges fegyvert, mindenütt hitelt talál. Sokan még azt is tudják, hogy mi is az a szörnyű fegyver. Bactiusháború, gáz, amely ellen nincs védelem, titokzatos sugarak, amelyek megbénítanak minden motoros járművet és még titokzatosabb sugarak, amelyek messze távolból robbantják fel az ellenség löszertelepeit. A fantázia pedig annál hiszékenyebb, mennél többre becsüli az illető államot műszakilag és katonailag.

Ha nem tagadjuk teljesen a csodát, a váratlant, a teljesen újat, olyasmit, amit még senki sem várt, a haditechnikában ehhez azt a megjegyzést kell fűzni, hogy ezen a téren eddig ilyesmi nem fordult elő, legalább is nem abban az értelemben, hogy valamely találmány vagy felfedezés máról-holnapra forradalmasította volna a hadviselést, legkevésbé pedig abban a formában, hogy csak az egyik hadviselő félnek lett volna ily meglepő és döntő fontosságú fegyvere.

Kétségtelen, hogy a harcmodort a haditechnika fejlődése alakította át és módosítja állandóan. De ez eddig mindig lassan és fokozatosan ment végbe, mert az új harciesszközök rendszerint kezdetleges formában jelentkeztek és csak az idők folyamán fejlődtek ki komolyan számottevő fegyverré. De ugyanezen idő alatt már megindult a keresés az ellenszer után és a védekezés fejlődése párhuzamosan haladt a támadó eszköz tökéletesítésével.

Ez a versengés valamely harciesszköz és annak ellenszere között jellegzetes a haditechnikára nézve. Ebből viszont egyrészt az következik, hogy új konstrukciók céltudatos kutatások és nem véletlenek eredményei, tehát nem is lehetnek meglepetések, másrészt az, hogy ez a törekvés és ez a kutatás általános és nemcsak egy államban jelentkezik. Sikeres új konstrukciók tehát legfeljebb ideig-óráig, átmenetileg biztosíthatnak némi fölényt. Így például az osztrák-magyar 30.5 centiméteres moszarak 1914-ben a belga erődítményekkel szemben, amelyek nem épültek ilyen hatásos ostromágyúkkal szemben. Nézzünk ebből a számszögből néhány példát a múltból.

A puskaporos löfegyver elég gyökeres átalakulást idézett elő a hadviselésben, de az átalakulás elartott 500 évig! Bezzeg, ha a mohácsi csatában csak egyedül Tomorynak lett volna máról-holnapra egy mai géppuskás százada. De még ez az 500 éves fejlődés és a mai tűzhatás sem tudta feleslegessé tenni a kézisújt.

A torpedóról annakidején azt hitték, hogy ezzel elérkezett a csatahajó alkonya. Évtizedek kellettek, míg a torpedó egyáltalában komoly fegyverre kifejlődött és ezzel párhuzamosan fejlődtek az elhárító eszközök, a fényszórók, a gyorstűzelő ágyúk, a védő drótháló, a torpedóüldöző hajók stb. Ujabbán arról is hallunk, hogy vannak mágneses fejtű torpedók is, amelyek ilymódon önmagukat vonzzák a cél irányába és azt el sem

Karinthy özvegye hónapokig tartó felolvasó kör- utat rendezett Amerikában

Budapest. Két nappal ezelőtt érkezett vissza Budapésre Newyorkból Karinthy Frigyes özvegye. Karinthy né még tavasszal utazott ki Amerikába. Poggyászában nem volt más, mint egy sereg emlék a férjéről. Ezekről az emlékekről tartott felolvasást Amerika nagyobb városaiban. A felolvasásoknak nagy sikerük volt. Az amerikai magyarság mindenütt szeretettel fogadta a nagy író özvegyét s a Newyorkban, Csikágóban s más nagy városokban rendezett Karinthy-estéken ott volt az egész amerikai magyarság.

téveszthetik. Igen intelligens szerszámok lehetnek ezek a mágneses torpedók, hogy a saját hajó vasanyagát meg tudják különböztetni az ellenséges vasától...

A buvárhajók tekintélyes teljesítményeik ellenére is még mindig elég kényes szerszámok s nagyon messze vannak még Némo kapitány Nau-tilusától: 1917-1918-ban kezdeti sikerek után mégis gyengébbeknek bizonyultak az elhárító szolgáltnál.

A harcikocsik (Leonardo da Vinci is írt ilyesmiről), sem Spanyolországban, sem Kinában nem érték el döntő sikert. Gázok alkalmazásáról sem olvastunk. Kizárólag humanitás lett volna az utóbbi harciesszköz mellőzése?

A repülők kétségkívül komoly fegyverré fejlődtek. De ezer százalékkal javult meg a légvédelmi tűzéréség. S emellett a retorziótól való félelem talán a leghatásosabb védelem... A világhá-

boru 120 kilométert hordó ágyuja, (amely mellesleg mondva véletlen műve volt), az első meglepetés től eltekintve nem volt fontos tényező s ma még kevésbé lenne az, mert egy bombaveető gépmadar majdnem olybá vehető, mint egy szinte korlátlan messzehordó ágyu.

Láthatatlan sugarokról és hatásokról pedig olvastunk Claud Farrérenél és Wellsnél. Boldogult Klupaþy professzor messze a világháboru előtt bemutatta nekünk, hogy miképpen lehet fűtülövel, vagy fénysugárral vezető nélküli autót irányítani. Azóta mit sem hallottunk arról, hogy motorok mágnesei bénultak volna meg, vagy hogy löszerraktárak expiodáltak volna titokzatos sugárral. Ha lenne is ily sugár, megszületnének rövidesen a mágnes nélküli repülőmotor s a löszerraktárak olyan fajt a védelemben részesülnének, mint például a röntgenorvos ólomköténye. És végül fel lehet-e tételni, hogy valamely háborus hatalomnak lenne ily borzalmas fegyvere és nem használná azt? Annyira szentimentális lenne a háboru? Bizonyára nem. Ezenfelül a gyors és tökéletes győzelmet biztosító harci eszköz egyben a leghumanusabb is lenne, mert egyszerre véget vetne a háborunak! De ilyen eszköz nyilván csak felajzott képzeletben létezik. Ami pedig komoly fegyver, az nem monopolium és azt fékeen tartja a félelem a megtorlástól. Szóval haditechnikára is áll a régi mondás, hogy a fák ne mnőnek az égig. (D. G.)

Uj törvénytervezet készült:

Tizenkét százalékra szállítják le a közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál engedélyezett kiskereskedelmi hasznot

Ellenőrzés alá kerülnek a közszükségleti cikkeket gyártó iparvállalatok

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már megemlékeztünk a minisztertanács azon határozatáról, amelynek értelmében a miniszterelnökség mellett két kormánybizottság létesül. Az egyik a lakosság ellátásáról való gondoskodást szolgálja, a másik pedig összhangba hozza az ellenőrzéssel, valamint az üzérkedés leküzdésével kapcsolatos intézkedéseket. Az említett minisztertanácson Bujoiu nemzetgazdasági miniszter részletesen ismertette az üzérkedés leküzdéséről szóló új törvénytervezetet. A miniszter rávilágított arra, hogy ez a tervezet összhangba igyekszik hozni a fogyasztók érdekeit a tisztas kereskedelem érdekeivel. A kormány minden visszaélést lehetetlenné akar tenni az áruk forgalombahozatalával kapcsolatban.

A közszükségleti cikkek árának megállapításánál az árakat létrehozó összes elemeket figyelembe veszik. A törvény minél hathatósabb alkalmazása érdekében figyelembe veszik a piacok vidékenkénti helyzetét.

Argetoianu miniszterelnök egyébként rámutatott arra, hogy az új törvénytervezet a megélhetés drágulásának csak egyik oldalával foglalkozik és rövidesen újabb intézkedések következnek, amelyek a kérdést teljes egészében kívánják megoldani.

Bucurestii jelentés szerint a fent említett törvénytervezet egyik lényeges intézkedése, hogy a kiskereskedő eddig engedélyezett 20 százalékos hasznát 12 százalékra szállítja le. Az árak ellenőrzésére szigorú intézkedéseket vezetnek be. Minden megyében külön hivatalokat létesítenek, amelyeknek az új törvény végrehajtása a feladata.

Fontos ujtása a törvénynek az egyes iparágak ellenőrzésével kapcsolatos intézkedés. A most létesített kormánybizottságok egyike ellenőrzi majd azokat az iparvállalatokat, amelyek közszükségleti cikkeknek nyilvánított árukat gyártanak. Ezzel elejét akarják venni annak, hogy a gyárak hajtsanak végre indokolatlan áremeléseket.

A büntetéseket is megszigorították és a

bírságokat emelték. Abban az esetben, ha nyilvánvalóan megállapítás nyer, hogy valamelyik kereskedő üzérkedési áron hozott forgalomba árukat, azonnali hatállyal elrendeltek üzletének bezárását. Visszaesés esetén megvonják tőle egyszer és mindenkorra azt a jogot, hogy kereskedelmet folytasson.

Ami a miniszterelnökség mellett működő kormánybizottságokat illeti, a létesítésükről szóló rendelet-törvény kimondja, hogy az el-látási kormánybizottság célja a következő: összhangba hozza a főváros, valamint az ország többi városai lakosságának élelmiszerrel és tüzelőanyaggal való ellátása érdekében hozott intézkedéseket, valamint a katonai hatóságokkal egyetértve megállapítja a hadsereg ellátási vidékeit.

A második kormánybizottság az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény végrehajtásával kapcsolatos intézkedéseket hozza összhangba.

Ujabb 116 kiló aranyat találtak a budapesti nemesfémlopás tettesének édesanyjánál

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a budapesti rendőrség egy feljelentés alapján nagyszabású aranylopást leplezett le, amelyet éveken keresztül vittek végbe a Scheid A. G. aranyolvasztó cég budapesti fiókjánál. A lopás tettese Dvorák Norbert, a cég budapesti fiókjának igazgatója volt. Az olvasztó üzem pincéjében még csütörtök délután 40 darab egykilós aranvrudat találtak. Pénteken a rendőrség tovább folytatta az ügyben a nyomozást és Dvorák édesanyjának házához tartozó kertben másfél méteres mélységben elásva újabb 116 darab egy kilós aranvrudat fedeztek fel a detektívek. A lakás menyezetén is találtak egy dobozt és abban is el volt helyezve egy aranvrud. A rendőrség többeket előállított a cég alkalmazottjai közül, mert nem lehetetlen, hogy a lopás ügyében ezek is belevoltak avatva.

CORSO Telefon: 20 65.

Legujabb hiradó.

3, 5, 7.15 és 9.30 órakor

SIGFRIED-VONAL

**HAVASOK KIRALYA
LOUIS TRENKER-rel**

Még egy pár napig vetítjük ezen grandiozus filmet. Aki még nem látta, siessen megtekinteni, el ne mulassza ezen egyetlen alkalmat.

Megérkeztek

a legújabb típusú „MEDIATOR” és egyéb gyártmányú rádiókészülékek, melyek kedvező fizetési feltételek mellett és Consum-könyvre kaphatók

Koch Dániel-nél Arad, Str. Eminescu 2

Nagyfontosságú ügyekben hozott határozatokat a Római Katolikus Egyházmegyei Tanács közgyűlése

Részletes beszámoló a holozsvári nagygyűlés munkájáról

Az Aradi Közlöny közsvári tudósítójának távbeszélő-tudósítása alapján beszámoltunk arról, hogy az erdélyi római katolikusok ősi szervezete, a Gvulafehértvári Egyházmegyei Tanács, a volt „Státus” csütörtökön ült össze, hogy lemérje az elmúlt egyházmegyei esztendő eredményeit és kijelölje az elkövetkezendő év teendőit. Erdély minden részéből nagy számban érkeztek meg a tanács tagjai, hogy a komoly időknek megfelelő lelkiismeretes és megfontolt tanácskozáson számoljanak be a helyzetről Erdély katolikus társadalmának.

Erdély minden részéből az Egyházmegyei Tanács következő tagjai jöttek el a közgyűlésre:

Egyházi tagok: Sándor Imre, dr. Boga Alajos, Adorján Károly, Székely János, dr. Balásy Imre, Gajdásy Béla, Biró Ferenc, Reischel Arthur, Oláh Dániel, László Ignác, dr. Troján Károly, Bögözy József, Sass Antal, Jaross Béla, Fodor Gergely, Müller János, dr. Bilinszky Lajos, dr. Hollanda János, Török István, dr. Fejér Gerő, Fekete János, dr. Flosnik György, dr. Szekeres József, Szabó György, Incze Domokos, Buzás Imre, dr. Biró Vencel, dr. Ocskó Lajos, Bakodi Antal, Badilla János, Hoboth A. József, Blazsek Róbert, Kakucs Ferenc, P. Sándor Vitális, dr. Jénáki Ferenc, Völgyi István, Szélyes Dénes, Jellmann Gyula, dr. Kászoni Alajos, Kacsó László, Sipos Sándor, Lestván József.

Az egyházi tagok közül meghívást kapott 67, megjelent 40, kimentette magát 4.

A megjelent világi tagok: Gyárfás Elemér dr., világi elnök, Inczedy-Joksmán Ödön világi alelnök, Betegh Miklós, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség elnöke, Bartha Ignác dr., Kovács Károly dr., Orosz Károly és Ludwigh Gyula országgyűlési képviselők, Jelen Gyula dr., gróf Béldi Kálmán, gróf Haller István, báró Jósika János, báró Szentkereszty Béla, Kolosy Márton dr., Pál Gábor dr., Tóth Balázs, György Lajos dr., Merza Gyula, Brutsi László, Bocánczy András dr., Orbán Domokos dr., Bonda Árpád, Hevesi József, Kolumbán József, Horn János, Ocskay István, Papp János, Pálffy Gyula, gróf Béldi Ferenc, Ferenczy István dr., Szász István, Verzár Ferenc dr., Wittmayer Jenő, Xantus János, Gogomán Antal dr., Betegh Sándor, Márton András dr., Kullhavv Ferenc, Daróczy László, Seethal Ferenc, Wussitsch Zsigmond, Szentkovits Aurel dr., Molnár József, Hubátsch Rudolf, Pittner Árpád dr., Urmánczy Nándor, Urmánczy János, Nagy Lajos dr., Szoboszlay László dr., Klözer Oszkár, Retezár Gerő, Buzás Márton dr., Vargha Béla dr., David János dr., Duha Tibor dr., Ábrahám József dr., Leitersdorfer Sándor, Domokos Pál Péter, Máriaffy Lajos, Meisel Rezső, Hinleder Fels Ákos dr., Tóth István, Wildt József dr., Udvari Mátvi István, Betegh Gábor, Gagyai Dénes, báró Jósika Gábor, Kontz Viktor dr.

A világi tagok közül meghívást kapott 124, megjelent 70, távolmaradását kimentette 31.

Az évi jelentések

A közgyűlésen a következő jelentéseket terjesztették elő: Az adminisztrációs bizottság nevében Varga Béla dr. fogadta el a jelentés bevezető részét.

— Rendületlenül ragaszkodnunk kell templomunk és iskolánk fenntartásához — fejezte be szavait Varga dr. — aki a bizottság nevében az egyházmegyei tanács tagok minden támogatását ajánlotta Márton Áron püspöknek.

Pap János, a tanügyi bizottság nevében szintén elfogadta a jelentést. A tagok háláját fejezte ki a pápának, hogy szinte küldetészerűen olyan megfelelő embert állított az egy-

Kétezerre emelkedett a venezuelai tüzvész áldozatainak száma

Róma. (Dunaposta.) Az olasz lapok legújabb értesülései szerint a venezuelai óriási méretű tüzvész áldozatainak száma kétezerre emelkedett. Lagunella telen lakossága csaknem teljesen elpusztult. Az áldozatok a legszörnyűbb kínok között haltak meg.

házmegye élére, mint Márton Áron. A közgyűlés ismét percekig ünnepelte a püspököt, aki megbabonáztatott az elnöki asztalnál.

Dr. Duha Tibor a marosvásárhelyi egyházközség tízezer katolikus hívének nevében biztositotta a püspököt ragaszkodásukról, szeretetükről és bizalmukról.

Fejér Gerő dr. prelátnak felszólalásában kérte, hogy a hagyományokhoz szigorúan ragaszkodva, a bizottságok összetételénél is őrizték meg az egyhármad egyházi, kétharmad világi tagsági arányt. Ehhez a kérdéshez Hinleder Fels Ákos dr. is hozzászólt, majd Szabó György, a gyémánt misés apátlébános mondott meghatározó szavakkal köszönetet azért az ünneplésért, amelyben jubileuma alkalmából részesítették.

Boga Alajos dr. kanonok előadó bejelentette, hogy megtették a szükséges lépéseket, hogy a kisebbségi tanítók és tanárok is megkapják a kedvezményes vasúti utazásra jogosító igazolványt.

Nagy Lajos dr. indítványára jegyzőkönyvben örökítették meg Sándor Imre püspöki helynök székelyudvarhelyi érdemeit.

Az új oktatási törvény és az alapítványok kérdése

Boga Alajos dr. méltatta azt a mélységesen bölcs, megértő és szeretetteljes érdeklődést, mellyel Erdély minden részéből idesereglett tanácsstagok az egyházmegye ügyeivel foglalkoztak. Hangoztatta az elitképzés és vezető elem kiválasztásának fontosságát, majd ismertette az új oktatási törvényt, amely közérlelmet érinti a kisebbségi iskolákat is. Hálás köszönetet fejezte ki a tantestületnek, amely nehéz körülmények között, szinte létminimumért teljesíti lelkiismeretesen feladatát.

Gyárfás Elemér dr. az alapítványok elértékelésével kapcsolatban javasolta, hogy a tanács létszáma egész és féldíjas alapítványokat, hogy a tehetőségek, de szegénysorsú gyermekek nevelése fennak-

Márton Áron püspök ezután köszönetet mondott mindenkinek, aki segítségére volt Cassulo nunciussal székelyföldi látogatásának gondos előkészítésében. A püspök elmondotta, hogy azóta több ízben is találkozott a nunciussal, aki mindig könnyekig meghatottan emlékezett vissza látogatására, melynek során meggyőződött a székely nép mély vallásosságáról és hitéről.

A tanügyi jelentés és az államszegély

A tanügyi bizottság javaslatára megteszik a szükséges lépéseket, hogy a tanítók után a tanárok is megfelelő államszegélyben részesüljenek.

A tanintézetekről szóló jelentés tárgyalásánál mindkét bizottság elfogadta a jelentést.

A kiegészítő javaslatok között nagy örömmel állapították meg az iskolai szövetkezeti mozgalmak fejlettségét s kívánatosnak tartották, hogy a jeárvközvetítőiskolákban is meghonosítsák a szövetkezeti munkát.

Az iskolaügyi bizottság javasolta, hogy a nehéz viszonyok ellenére is kériék meg a szülőket, hogy az iskoladíjakat pontosan fizessék. A közgyűlés köszönetet mondott a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műtészettnek, a gazdag jutalomkönyv-ajándékokért. Kijelentette a közgyűlés, hogy a nagyszerű idei kongresszust a következő években is megrendezik és kívánatosnak tartják a tanáregyesületek felelevenítését is.

Biró Lajos nyugalmazott igazgató örömmel üdvözölte a felújított tanári kongresszusok eszméjét és azt az új rendszert, hogy az újonnan kinevezett tanároknak székfoglalót kell tartaniok, amelyben méltatják Erdély nagy pedagógusainak életét.

Az elemi oktatás

dást ne szenvedjen s a megfelelő kiválasztást meg-
eithessék.

Boga Alajos dr. buzdító szavakat intézett azokhoz a nagylelkű férfiakhoz, akik még ma is vannak és akik egész vagyonukat felajánlják egy-egy újabb alapítványra. Ezeknek emlékét, ha nem is márvány örökíti meg, de emléküket az emberek szívében örökké él.

Márton püspök kifejtette, hogy milyen nagy segítséget jelentene, ha azok a volt ösztöndíjasok, akik elhelyezkedést találtak az életben, megkeresnék azokat, akik ugyanabból az alapítványból részesültek és egymásközött összehoznának annyit, hogyha nem teljesen, de részben vissza tudnák adni, amit kaptak és ezen gyermekeket tudnának nevelni.

A középiskolák helyzetének tárgyalásánál mindkét bizottság elfogadta a jelentést. Gyárfás Elemér dr. adatokat sorakoztatott fel, amelyek elszomorító képet nyújtottak, különösen a székelyföldi telekezeti elemi iskolai oktatás során. 1930-ban 120.000, 1927-ben 146.000 róm. kat. iskolaköteles volt az országban. Ebből állami iskolába járt 1930-ban 76.000, 1937-ben 110.000. A római katolikus iskolakötelesek arányszáma a legkedvezőtlenebb az összes telekezetek között ebből a szempontból. Gyárfás Elemér dr. kifejezte reményét, hogy egyes törvényintézkedésekből, mint a tanítók államszegélyének kiutalásából a belügyminiszteri rendelkezésből, amely utasítja a városokat, hogy a kisebbségi iskolákat is részesítsék segélyben, a nevelésmézesi törvényszakasz eltörléséből és a módosított kultúrzonás

rendelkezésből arra lehet következtetni, hogy a katolikus iskolák elsorvadásának folyamata megállt és remélhető, hogy az elvesztettek közül vissza is szerezhető. Mindenesetre az idén történt meg először, hogy a tanulók létszáma nem apadt, hanem növekedett. Kakucs Ferenc főesperes és Bögözy esperes tényleges eseteket soroltak fel.

Márton Áron püspök zárószavaiban köszönetet mondott azért a támogatásért, amellyel Erdély félmillió katolikusának képviselőitében a tanács annyi lelkesedéssel áll püspöke mellett. Kifejezte, hogy Erdély püspöke boldog, büszke és hálás ennek a kiváló tantestületnek támogató munkájáért. A püspök végül Isten áldását kérte minden hívére, a közgyűlés tagjaira és munkájukra.

Felmentette és szabadlábra helyezte a galati-i hadbírótság dr. Zubor Imre aradi ügyvédet.

Csupán a nála talált cenzurázatlan újságcikkéért büntették meg, de büntetését kitöltöttnek vették a vizsgálati fogsággal

Arad. Zubor Imre dr. aradi ügyvéd ismeretes ügyében tegnapelőtt harmadizben hoztak ítéletet. Először a temesvári hadbírótság ítélkezett, majd az ítélet megsemmisítése után a craiovai hadbírótság elé került az ügy. Mindkét fórum marasztaló ítéletet hozott. Dr. Zubor felfolyamodása következtében a bucarestii Curtea Militară de Casare (Legfelsőbb Hadbírótság) a Craiovában hozott ítéletet is megsemmisítette és az ügy újabb letárgyalására a galati-i hadbírótságot delegálta, elrendelve az iratok áttételét.

A galati-i hadbíróság november 14-ikén hozott ítéletet dr. Zubor Imre ügyében. A hadbírótság dr. Zubor Imrét felmentette az ellene emelt súlyos vádak alól és csupán a nála talált cenzurázatlan újságcikkéért büntette meg, de büntetését az eddig elszünetelt 8 hónapi fogsággal kitöltöttnek vette és elren-

delt az aradi ügyvéd szabadlábra helyezését, ami nyomban meg is történt. Az ítélet jogerőre emelkedésével az ügy végleges befejezést nyert. Dr. Zubor Imre már meg is érkezett Aradra.

FORUM filmszínház. — Tel.: 20-10.

MA, a háremek árnyékában a szultánok palotáiban, lepergő és érdeklésítő francia filmeknek,

BOSFOR A hárem titkai

Viviane Romance, John Lodge, Dalila

Roman híradó: *Ófélége II. Carol király gyermekkoráról és a román-magyar válogatott football-mérkőzéséről.*

FOX-híradó: *A franciák által megszállott területéről és a MAGINOT-ronali látképekkel.*

Előadások 5, 7.15 és 9.15-kor. 8-kor ma is első helyezésű Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840.- | Negyedévre 210.-
Félévre... 420.- | Egy hónapra 70.-

Harc a békéért

A római pápát, az amerikai szenátus egy részét, angol és német pacifistákat, északi uralkodókat, holland királynőt, belga királyt, olasz kormányt és Balkán-blokkot egy közös érzés, egy és ugyanaz a célkitűzés fűz össze: megmenteni a menthetőt, gátat vetni a világpusztító kezdeményezésnek és valahogyan elsimítani a kibombant ellentéteket. Ez az óhai uralkodók, felelős tényezőkön és politikusokon keresztül öltött testet, mint az emberl társadalom sok-sok millió egyedének békét esdeklő kívánsága. Akik jól tudják, hogy a háború végén a győző is veszít és akik tisztában vannak azzal, hogy a mostani háború évszázadokkal fogja visszavetni az emberiség civilizációját és kulturáját. Enciklikák, táviratok, tanácskozások: mind megannyi eszköze a vállalt feladat — a béke létrehozása — sikerének.

Az elmúlt két és fél hónap már ugyanis bemutatta, hogy mit jelent, mire vezet a háború: mennivére fogva tartja az embert lelkeket, mint egy lerázhatatlan, mázsás súlyú teher. A szűkszávu hadilelentések kezdenek megszokottakká válni, megismerkedünk pl. háborútermelte fogalmakkal és szívünkön valami öntudatlan fásultság vesz erőt: a háború titkosztos lelki hatalma. Csak akkor rezzentünk föl néha kábulatunkból, amikor a hírek messzi óceánokon elsüllyesztett hajók vízbe hulladnak, elcsúszott utasairól, szárazföldi és légharcok során halált haltakról számolnak be. Akkor szeretnők felkiáltani: „Talán mégsem lett volna szükség! Talán lehetett volna megfelelőbb megoldás! lehetőségeket is találni!”

Akik így kiáltanak fel lélekben, akiken a békevágy vesz erőt: azokat képviselik az említett egyének és közösségek békekísérletel. S a békejavaslatok feltétlen visszautasítása halálos bűnnek felel meg. Olyan jóvátehetően vétettek, amely az egész emberiség boldogulását veszélyezteti. És ki meri magára vállalni azt, hogy a jövőző ezredek huszadik századbeli Ephiatésekként posztrofálják őket mint az emberiség megvetett árulói, akik önérték a békelehetőségek fölött és megbánva érezték magukat még azért a gondolatért is, hogy feltételezték róluk a háború hefejezésének gondolatát. De utóvégre nem a fegyvergyárak és a municióraktárak titkos sugallatát a mérvadó, amelyekre okvetlenül hallgatni kell. Mert ezek a vélemények meglehetősen egyoldalúak: folytatólag akarják és nem abbahagyni. Nekik jó alkalom a jelenlegi helyzet. És a következmény szerintük nem nagyon lényeges.

Pillanatnyilag a békeüzlet igen rossz árfolyamon mozog. Akik kereskednek vele, nem tudják, nem képesek túlharogni az ágyuzást és a repülőgépzugást. Kénytelenek árjukkal elkullogni a vásárról és jobb alkalomra várni. Bár a várakozás veszélyes kísérlet, mert ez az áru igen romlandó portéka. Nem áll el sokáig és később már használhatatlan lesz, vagy pedig csak megfizethetetlen ártért lehet megszerezni, megvásárolni. És akkor már van valami keserű mellékíze is. Ma még élvezetes volna. De ezt sokan nem tudják, illetve nem akarják tudni.

Tehát a béke kezdeményezői hallgatnak. Mászt egyelőre nem is tehetnek. Hiába szólának, harsognának: ugysem hallgatná meg őket senki. A Mosel és a Saar-melléki ágyuk pedig komoran bámulnak az ellenesége fegyverekre, amelyek szintén nem foródnak semmivel. Beigazolódik a régi magyar mondás: „Süket, mint az ágyu...”

(G. L.)

— NEGYEDMILLIÓ LEIES KIRÁLYI ADO. MANY TEMESTARTOMÁNY ISKOLAI KANTINJAI JAVÁRA. Temesvári munkatársunk jelent: Ismeretes, hogy II. Carol király öfelsége többmillió leies adományt tett az iskolai kantinok javára. A királyi helytartóságra tegnap érkezett meg az értesítés és egyúttal a pénz is, mely szerint a temesvári tartomány iskolai kantinjai javára az uralkodó által juttatott összegből 250.000 lei jutott. A pénz a Nemzeti Bank temesvári fiókjához érkezett meg és ezt Marta Alexandru dr. helytartó osztja ki a helytartóság iskolai kantinjai között.

— Róma lakossága 1.322.340 lélek. Rómából jelentik: Róma lakossága október hó végén 1.322.340 fő volt.

— A NUF szervezési minisztere sorba látogatja a különböző szakmai szervezeteket. Constantin Giurescu, a Nemzeti Ujjászületés Frontja szervezési minisztere sorba látogatja a különböző szakmai szervezeteket, hogy megismerje azok kívánságait. Látogatást tett a romániai szellemi foglalkozásnak egyesületében, majd felkereste a romániai köztisztviselők egyesületét, amely ebből az alkalomból ünnepi ülést tartott. A miniszter a gyűlésen beszédet mondott. Megköszönte, hogy a köztisztviselők egyesülete egyértelmű lelkesedéssel kapcsolódik a Nemzeti Ujjászületés Fronthoz. Hangoztatta, hogy a Front nagy súlyt helyez a köztisztviselők együttműködésére és figyelembe fogja venni óhajításait és azokat az állam lehetőségeinek keretei között teljesíti is. A gyűlés résztvevői melegen ünnepelték Giurescu minisztert.

— KINEVEZÉS UTJÁN KIEGÉSZÍTETTÉK A JUGOSZLAV SZENÁTUST. Belgrádból jelentik: Tegnap 37 szenátort nevezett ki a régensherceg és ezek között szerepelnek Cvetkovics miniszterelnök, Macsek miniszterelnökhelyettes és több szerb, horvát és szlovén személyiség.

DIANA

megakadályozza a náthát, a megfázást.

— UJABB VONATJARATOK MEGSZÜNTESE ÉS MEGINDÍTÁSA. Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A CFR vezérigazgatósága közli, hogy beszünteték két vonatjáratot Csikszereda és Ciceu között, valamint egy vonatjáratot Bucuresti és Ploiesiti déli pályaudvara között, viszont máától kezdődőleg ismét forgalomba állították az 503. és 504. számú Bucuresti és Csernovitz között közlekedő gyorsvonatokat. Ezzel az intézkedéssel az utóbb beszüntetett gyorsvonatjáratok ismét visszaállítottak.

Palágyi Jenő dr. névünnepe

Palágyi Jenő dr.-t, az aradi Magyar Népközösség átmeneti bizottságának elnökét szombati névünnepe alkalmával az Aradi Atlétikai Club, a rokon-szenves aradi sportterület, amelynek évek óta szeretett elnöke, felköszönti. Ez a felköszöntő egyben alkalomul szolgál annak kifejezésére is, hogy ragaszkodó szeretettel veszik körül Aradon a Népközösségi béke megteremtésére kijelölt dr. Palágyi Jenőt. A felköszöntésnek ugyanis csak baráti jellege van, mert a főorvos, mint eddig is mindenkor, elhárít magától minden ünnepeltetést és így közszereplésének első napjaiban is csak névünnepe szolgál alkalomul az üdvözlésre.

— Al Capone szabadlábra helyezték. Washingtonból jelentik: Al Capone, az ismert chicagói gangszertegnap a börtönből szabadlábra helyezték. Al Capone ugyanis kitöltötte azt a börtönbüntetést, amelyre az amerikai hatóságok adókihágások sorozatáért elítélték.

Erzsébet legédesebb ajándék egy SELECT napra gyönyörű diszdoboz bonboneriából oszokoládé desszert Bratianu 3.

— Szlovákiai hír Mach Sándor fivérének letartóztatásáról. Pozsonyból jelentik: A „Slovak” hivatalos jelentést közöl, amely szerint Tótmegyeren állítólag letartóztatott volna Mach Józsefet, Mach Sándornak, a Hlinka-gárda főparancsnokának fivérét. A Slovak érsekújvári jelentése szerint Mach Józsefet Megyerről szállították volna Érsekújvárhoz és onnan Győrbe, vagy Komáromba. A Slovak távirata nem közli az okot, amiért Mach Józsefet letartóztatták Mach Sándor telefonon összeköttetésbe lépett Szlovákia budapesti követségével, hogy bővebb felvilágosításokat kapjon az ügyben. — fejezi be cikkét a „Slovak”.

Megerdemelt pihenő

— Istenem, mennyi pénz... Végre egy pár évig pihenni fogunk.

— DECEMBERBEN. TIZENEGY ÚJ BIBOROST NEVEZ KI A PÁPA. Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa december folyamán konzisztóriumot hív össze, amelynek során több új biborost fog kinevezni. A biborosok testülete ezidőszent várják. Az új biborosok között lesz mindenesetre — mint római körökben mondják, — Spellmann newyorki érsek. Ugyancsak biztosra veszik egy spanyol püspöknek, vagy érseknek biborossá történendő kinevezését. Kuriális biborosokká, — ugyancsak római hírforrás szerint — a következő főpapokat fogja kinevezni a pápa: Respighi, a pápai szertartások kongregációjának fejt, Carin, a ritus-kongregáció főtitkárát, Borgognini, Ducat, a Szentzséknak az olasz kormánytól akkreditált követét, akinek különösen a lateráni szerződés megkötése körül vannak nagy érdemei, továbbá Micara brüsszeli pápai nunciust, Constantini, a propaganda-kongregáció titkárát, Mgr. Brunot, a zsinati kongregáció főtitkárát, Mgr. Santorot, a zsinati kongregáció asszessorát.

— Befelezést nyert az esztorzszági németek visszatelepítése. Berlinből jelentik: Az esztorzszági németek visszatelepítése úgyszólván már befejezést nyert. A lettországi németek hazaszállítása folyamatban van. A német hatóságok igyekeznek a hazatért németeknek munkát biztosítani. A Danzig és Posen tartományban letelepített németek Bromberg, Dirschau, Posen és Stargard városokban dolgoznak.

— AZ ARADI LÉGVÉDELMI HIVATAL FELSZOLITJT MINDAZOKAT A HAZTULAJDONOSOKAT, akik már elkészítették házaikban a légvédelmi fedezéket, hogy az épületre látható helyen „Adápost” (Menedékhely) felirású táblát helyezzenek el.

— Bevonultak a szovjetcsapatok öt lettországi városba. Londonból jelentik: A Press Associated jelenti: Londonba érkezett jelentések szerint a szovjetcsapatok öt lettországi városba vonultak be. Az öt város nagy fontosságot játszik Lettország gazdasági életében és ezért ezeknek Oroszország részéről történt megszállása súlyos csapást jelent a lett államra. A szóban levő öt városnak az átengedése nem szerepelt a lett-szovjet megállapodásban. Mint hírlik, a szovjetkormány egyszerű átiratot intézett a lett kormányhoz, amelyben bejelenti az öt városnak a megszállását és közli egyben, hogy ezekben a városokban külföldiek nem tartózkodhatnak, ezeknek elszállításáról, illetőleg kiutasításáról a lett kormányhoz kell gondoskodnia.

— Halálózás. Hosszas szenvedés után elhunyt Tellingner Menyhért, volt csendőr, később városi rendőr, aki a legutóbbi időkben az aradi Grundmann-gyárnak volt főpártisa. Tellingner Menyhértet igen sokan ismerték és tisztelték Aradon. Halálát özvegye és rokonsága gyászolja.

— Ügyvédi hír. Dr. Banesiu Ivan ügyvéd, Arad, Blv. Reg. Maria 8. Tel. 23—10., katonai szolgálatra után leszerelt.

— Összehangolják a jótékony egyesületek munkáját: Péntek délután a városháza főorvosi hivatalában értekezlet volt az összes aradi jótékony egyesületek vezetőinek részvételével. Az értekezleten elhatározták, hogy a szegények téli felszerelésének hatékonyabb tétele céljából egymással szoros kapcsolatba lépnek és ennek eredményeképpen minden szegényt egyformán részesítsenek segélyben. Cotioiu Romuak dr. városi főorvos elnöklételével hattagu bizottság alakult, amelynek hivatala gondoskodni a szegények karácsonyi segélyeiről. Ez bizottság minden kedd délután öt órakor tart értekezletet és megvitatja a szükséges és megoldásra váró feladatokat. Különben az idén a Kulturpalota nagytermében osztják szét az egysegesen a karácsonyi adományokat.

— Nem süllyesztették el az „Oltenia” nevű petroléumszállító hajót. Constantából jelentik: A Steaua Románia-társaság tulajdonát képező „Oltenia” nevű petroléumszállító tankhajóról a közelmúltban — külföldi hírek alapján — azt közölték, hogy a tengeren buvárhajók támadták meg és elsüllyesztették. Tegnap az Oltenia parancsnoka drótnélküli távirón közölte az illetékes felettesével, hogy hajójával néhány napon belül Constantába érkezik. (Evezimentul Zilei).

— Gazdag munkarendje van a november 25-én kezdődő református egyházkerületi közgyűlésnek. Kolozsvárról jelentik: Megirtuk már, hogy a református egyházkerületi közgyűlés november 25-én kezdődik. A nagyfontosságú gyűlés iránt általános érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert az egyházkerület már két év óta nem gyűlésezett. Az egyházkerületi közgyűlés alkalmából vasárnap, november 26-án délelőtt 10 órakor a belvárosi református templomban papszentelő istentisztelet lesz, amelyen előreláthatólag 25 fiatal lelkész szentelnek fel. A papszentelő istentiszteleten az igét Maksav Albert teológiai tanár hirdeti. Vasárnap délután templomi ünnepély lesz a belvárosi templomban. Bibliát olvas Kiss Lajos esperes, bibliát magvaráz Kemény János báró, a teológia főgondnoka Záróbeszédet és áldást mond Várhelyi János püspök. A templomi ünnepély misorán, amelyet az egyházkerületi református Nőszövetség rendez, még számos művészi szám szerepel. A templomi ünnepség jövedelmét a Nőszövetség a szegénysorsu egyetem hallgatók felszerelésére fordítja. — Itt említjük meg, hogy megjelent az erdélyre református egyházkerület igazgatótanácsának jelentése, amely teljes részletességgel beszámol az egyházkerület két évi igazgatási, tanügyi és vagyoni helyzetéről.

A légvédelmi előadások sorrendje

A Central-mozgóban tartandó légvédelmi előadások mai, holnapi és holnaputáni sorrendje a következő:

NOVEMBER 18-ÁN: IV. kerület 9—9.50-ig K—O betűig. 10—10.50 P—U betűig.

NOVEMBER 19-ÉN: 10—11-ig az állami hivatalok, a városháza, a vármegyeháza, a IX. inkerület, a törvényszék, az ügyvédi kamara, a kereskedelmi, földművelésügyi- és munkakamara tisztségviselői részére tartanak előadást. 11—12-ig a rendőrség a kataszteri hivatal, a folyamtermékek, a társadalombiztosító, az erdőgazdálkodás és az állami hivataloknak tartanak légvédelmi előadást.

NOVEMBER 20-ÁN: V. kerület 8—8.50-ig V—U betűig. 9—9.50 A—H betűig. 10—10.50 I—R betűig. VI. kerület 16—16.50 V—Y betűig. 17—17.50 A—E betűig.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 992, London 177.50, Brüsszel 73, Newyork 44.537, Milánó 22.50, Amszterdam 23.637, Berlin 17.850, Szófia 553 (áru), Belgrád 10 (áru), Bucuresti 340 (áru).

— A francia kormány hadjárata a kommunista-párt ellen, Párisból jelentik: A rendőrség kedd délelőtt is folytatta a kommunista ügyében a házkutatásokat és ezek során megtalálták a betiltott „Humanité” című lap néhány titkos példányát. Egy másik helyen sokszorosító gépet találtak, amelyen a „Humanité” lappéldányait sokszorosították. Ugyancsak Párisból jelentik, hogy a tuniszi hatóságok elrendelték az ottani kommunista párt feloszlását és a párttagok bezárását. Betiltották azoknak a szervezeteknek a működését is, amelyek a kommunista párttal álltak kapcsolatban. A franciaországi betiltott kommunista párt vezetői ellen megkezdtek a bünyői tárgyalások lefolytatását és ezzel párhuzamosan a nyomozás is tovább folyik. A francia fővárosban tegnap többeket letartóztatásba helyeztek. Letartóztattak egy Henry nevű ügynököt és Páris város három tanácsosa szintén vizsgálati fogságba került. A párisi hadbíró-ság 3 évi fegyházra ítélte egy munkást, mert a párisi gyárakban defetista roncúdlakat terjesztett.

— Brazília letelepedési engedélyt adott ötszáz lengyel menekültnek. Bucurestiből jelentik: Brazília kormánya 500 olyan lengyelországi menekült részére adott letelepedési engedélyt, akiknek nagyrésze jelenleg Románia területén él.

Erzsébet-napra

kedveskedjen gyönyörű
elővirággal

Scharm Mária virágcsarnokból
Csanádi-bankpótól

— Fizetésemelési mozgalmat indítottak a marosvásárhelyi kereskedelmi és magánalkalmazottak. Marosvásárhelyről jelentik: A kereskedelmi és magánalkalmazottak vasárnapi gyűlésén határozatot hoztak a fizetésemelési mozgalom haladéktalan megindítására vonatkozólag. A kereskedelmi alkalmazottak már elküldték átiratukat a Kereskedő Társulat elnökségéhez. Az alkalmazottak és a munkaadók közötti tárgyalás csütörtökön este kezdődött.

— Megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél a gyomorbélcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megéli- kíti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— A TEMESTARTOMÁNYI HADBAVONULTAK SEGÉLYEZÉSE. Temesvári tudósítónk jelenti: Ismeretes, hogy a belügyminisztérium kezdeményezésére a Temesi helytartóság a hadbavonultak itthon maradt családjának segélyezésére gyűjtést indított. A gyűjtést természetbeni adományokban folytatták és az eddigi eredmények a következők: 333.042 kilogram gabona, 65.574 kilogram kukorica, 9886 kg. kenyérliszt, 1560 kg. kukoricaliszt, 1451 kg. burgonya. A gyűjtést, mely mind az öt vármegyében folyik természetesen tovább folytatja a Temesi helytartóság. A gyűjtéssel egyidejűleg tovább folyik a segélyezés is. Eddig az öt megyéből 8315 család részesül segélyben és közöttük 2129 család máris kapott segélyt. Összesen 82.021 kg. gabonát, 12.960 kg. kukoricaliszt, 3195 kg. lisztet, 1560 kg. kukoricalisztet és 22 kilogram burgonyát osztottak szét.

— Székhámot fogtak el az egyik fővárosi mozgóban. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i rendőrség tegnap egy székhámot tett ártalmatlanná, aki magát munkügyi miniszteri felügyelőnek adta ki és különböző személyektől pénzt vett fel. Megállapítást nyert, hogy az előgott egy Blidaru nevű volt biztosítási tisztségviselővel azonos. Az álláspektort az egyik rendőrszáz az „Omnia”-mozgó előtt éppen tetten érte, amikor es Livia Negulescutól 3000 leit vett fel azzal, hogy a nő állásba juttatja. A rendőrség a tettes Willyng-uccai lakásán, ahol elegánsan berendezett irodája van, házkutatást tartott, amelynek folyamán számos hamis miniszteri bélyegzőt, valamint különféle személyazonosságú igazolványokat koboztak el.

Rövid beszélgetés az aradi állomáson Woltz elnökkel, a berlini válogatott labdarúgók vezetőjével

Péntek este 9 óra után népes volt az aradi pályaudvar perronja:

Berlin válogatott csapata utazott át Aradon, hogy vasárnap Bucurestiben az ottani válogatottal összemérje erejét.

A Budapest—bucuresti-i Rapid közel félórás késéssel futott be az aradi pályaudvarra, ahol az érdeklődőkön kívül az aradi labdarúgócsapat több vezetője jelent meg az ünnepélyes fogadtatáson.

A midőn a vonat az állomásra befutott, a berlini válogatott tagjai éppen az étkezőkocsiban fejezték be vacsorájukat. A vezetőket és a játékosokat felkérték, hogy szálljanak ki, mert az FRFA részéről Aradon hivatalos fogadtatásban részesülnek.

A német labdarúgók azonnal eleget tettek a felhívásnak és egymásután szálltak le a kocsiból. Woltz igazgató, a Berlin—brandenburg-i labdarúgó-kerület elnöke felsorakoztatta a játékosokat Ferdinand Gheorghe, az aradi labdarúgószövetség főtitkára előtt, aki német nyelven üdvözölte az aradi sportszövetség nevében a vendégcsapatot és vezetőjét és hatalmas, nemzetiszínű szallaggal átkötött krizantémcsokrot nyújtott át. Ferdinand főtitkár megleghangu szavaira Woltz válaszolt, aki keresetlen szavakkal, meghatottan köszönte meg a kedves fogadtatást.

Ezután Ferdinand Gheorghe felszállította a vonatba az FRFA ajándékát:

— TEMPLOMSZENTELÉS MEDVES KÖZSÉGBEN. Temesvári munkatársunk jelenti: Vasárnap, november 19-én Medves községben felszentelik az ujonnan most felelőtt római katolikus templomot. A felszentelést Pacha Agoston dr., megyéspüspök végzi. Kiss György a medvesi katolikus hírközlés elnöke tegnap délelőtt tisztelgett Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt és meghívta az ünnepségre. A királyi helytartó kijelentette, hogy gondoskodni fog arról, hogy a templomszentelésen a hatóság megfelelő módon képviselve legyen és egyúttal megelégedésének adott kifejezést, hogy a községben a magyar és román lakosság példás és harmonikus együttműködésben él.

A hegyvidékeken beállott a téli idő

Bucurestiből jelentik: Az ország egyes részéről beérkezett jelentés szerint a hegyvidékeken beállott a téli idő. Nagyszébenből egyfokos hideget jelentenek. Predealon szerdán este két fokos volt a hideg. Bucurestiben a szép őszi idő tovább tart és egyelőre a hőmérő nem érte el a fagypontot.

— „Ártatlan vagyok!” Bucurestiből jelentik: A törvényszéki orvosi intézet mellett revolverrel föbelőtte magát Ion N. Tomescu mérnök. Zsebében egy levelet találtak, amelyben csak annyi volt: „Ártatlan vagyok!” A mérnök holttestét a halottasházba szállították, a vizsgálatot bevezették.

— Öngyilkoságot követett el a bucuresti-i Opera egyik neves éneke. Bucurestiből jelentik: Gheorghe Folescu, a bucuresti-i Operaház neves éneke öngyilkoságot követett el. Az életunt, aki idegkimerülésben szenvedett, tegnap este Manolescu nevű lakótársával együtt, miután hazatért a Victoria-uti lakásába, lefeküdt. Az énekes megszokott mennyiségű altatóport vett be, majd alvást színt. Miután barátja álomba merült, a fürdőszobába ment, ahol kétszöves vadászfegyvert a szívéhez illesztve magára lött és a lövés halálosan talált. Az öngyilkoságot Manolescu csak ma reggel fedezte fel. A tragikus körülmények között elhunyt művészeknek sok sikeres alakítása volt.

— Vidám és színes élet a műjégen. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délbáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsort, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és rengeteg szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

— A kék gyémánt átká. Egy newyorki bankár tragikus halálával kapcsolatosan a világ nagy lapjai színes riportokban számoltak be a legendás hírű Hoppe-gyémántról, amelyhez a tragédia egész sora fűződik. A titokzatos gyémánt eddigi tulajdonosai tragikus körülmények között haltak meg, utolsó tulajdonosa, Anthony Garrick, a newyorki bankárfejedelelem is hasonló módon fejezte be életét. Erről a titokzatos kék gyémántról közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket gróf Bethlen Margit népszerű, képes szíriodalmi lapja, az „Ünnep” most megjelent új száma. Az albumalaku Ünnep ezúttal is gazdag tárházat nyújtja a nivós és szórakoztató olvasnivalóknak s a remek képeknek. Főelárusító: Journal Import, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 46. Egy szám ára 12 le.

16. gyümölcsrel és édességekkel díszan megpakolt kosarat, amit a berlini labdarúgók nagy örömmel vettek át.

Alkalmunk volt néhány percig beszélgetni Woltz igazgatóval, aki kérdéseinkre kijelentette, hogy a román futballsportot rendkívül erősnek és érdekesnek ismeri és azon reményének adott kifejezést, hogy a vasárnapi mérkőzés szép és élvezetes látékot fog hozni. Elmondotta azt is, hogy

Berlin csapata vasárnap a következő felállásban áll ki a bucuresti-i tizenegy ellen:

Iahn — Appel, Krause — Buchmann, Bossmann, Guede — Engelbracht, Gellesch, Berndt, Fabian, Salisch.

Tartólékek: Mantheis, Hanne és Raddatz

— A csapat — mondotta Woltz — ténylegesen a jelenlegi legjobb berlini együttes és remélem, hogy megállia helyét Bucuresti csapata ellen.

A vasárnapi meccs után azonnal vissza kell utaznunk Berlinbe, mert a válogatott csapat több tagja számításhoz jön a német válogatott összeállításánál.

A német válogatott ugyanis november 26-án Olaszország ellen mérkőzik Berlinben.

Eközben sűrűn adja az autogramokat, a játékosok azonban nem adták kezjegyeiket senkinek. A vonat mindössze 10 percig állt az aradi állomáson és az indulást jelző síp megszólalása után Woltz igazgató gyorsan feltessékelte játékosait a vonatba, akik az ablakoknál elhelyezkedve még sokáig integettek az állomáson egybeültettek.

Felhívás a gyümölcsstermelő gazdátársadalmunkhoz!

Az elmúlt nyáron vármegyénk több vidékén nagyban elhatalmasodott a kaliforniai páizstett almafajta. A monilia nevű betegség már évek óta teszi tönk-re kajszinbarackjaink és meggyfánk termését, sőt más magukat a termőfákat is veszélyeztetni. Nagy károkat okoz az őszibarackfákban a levélfodrosodás betegsége.

Az EMGE aradi fiókiának legújabb tiszti értekezletén elhatároztuk, hogy segítségére leszünk gazdákainknak ezeknek és más gyümölcsbetegségeknek leküzdésében.

Kérjük ezért azokat a gazdákainkat, amelyeknek tagjai ezek a gyümölcsbetegségek érzékenyen érintik, értesítsék tagjainkat, hogy kellő számú jelentkező esetén korszerű gyümölcsfajtermelő gépet fogunk beszerezni és azt a szükséges hozzávalókkal együtt még most ősz végén, vagy koratavasszal elküldjük szakértő megbízottainkkal, akik a gazdákat a teendők felől kioktatják és magát a permetezést is csekély díjazás ellenében elvégzik.

Az érdeklődők forduljanak írásban, vagy keddi és pénteki napokon délelőtt személyesen aradi irodánkhoz (Bul. Reg. Ferdinand 41.) és jelentésként be a megpermetezésre váró íák számát; s ugyanott felvilágosítást fognak kapni a költségek és egyéb tudnivalók tekintetében.

— GÉPKOCSIGAZOLÁS A RADNALUTON. Súlyosabb természetű közlekedési baleset történt csütörtökön Aradon. Az 582-es temesvári rendszámú teherautó a Radnai-úton elgázolta Oniga Dumitru 82 esztendő mikalakai lakost, akit a gázolás következtében szenvedett sérülései miatt a központi kórházba szállítottak. A közlekedési baleset ügyében megindult a rendőri vizsgálat annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

— Tudja Ön, hogy mi az a dalkonzerv? — Erről közöl érdekes riportorozatot a Színházi Magazin legújabb száma, amely eredeti interviút közöl Németh Antallal, a Nemzeti Színház igazgatójával, Bordy Béla, az Opera ballerimájának és Eszenyi Olgának, a „Földindulás” hősnőjének szerepcseréjéről és még sok más érdekes aktualitásról. A tartalmas szám ezenkívül kimerítő tudósításban számol be a budapesti olasz iskola meleg bensőséges ünnepéről, helyszíni színes riportot közöl egy hangfegyvergyárból, továbbá beszámol a színházi-, művészeti- és társadalmi élet minden jelentős eseményéről. A kedvelt hetilap új számát Hegedűs Tibor érdekes cikksorozata és Babay József regényfolytatása, valamint külön gyermeklap, vicclap, rádió-, kotta- és kézimunkamelléklet egészíti ki.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16.
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68.

„Készséggel állok a magyarság rendelkezésére“

— **mondotta Alexianu Gheorghe, Bucegi-tartomány királyi helytartója a Magyar Népközösség vezetői előtt**

Szász Pál dr. szenátor, az EMGE elnöke a múlt héten néhány napig Bucarestben tartózkodott, ahol dr. Mikó Imre NUF tanácsos, a Magyar Népközösség bucurestii főtitkára kíséretében a magyar kisebbségi élet sürgős elintézését igénylő ügyeiben több minisztériumban járt. Látogatása során dr. Mikó Imrével együtt bemutatózó kiállításokon jelent meg Alexianu Gheorghe, Bucegi-tartományi királyi helytartónál. A kihallgatás mindvégig a legszívvelősebb légkörben folyt le.

Szász Pál dr. részletesen ismertette az EMGE munkáját, kihangsúlyozva azt a fontos szerepet, melyet ez a szervezet Erdély gazdaságának irányításában, az ország mezőgazdasági termelésé-

ben játszik. Ezuán felhívta a királyi helytartó különös figyelmét a Bucegi-tartomány két erdélyi megyéjére: Háromszékre és Brassóra.

Alexianu királyi helytartó válaszában hangsúlyozta, hogy a kisebbségi problémák iránt a legnagyobb megértéssel viseltetik. Ennek bizonyosságát megemlítette, hogy legutóbb 100.000 lei segílyt nyújtott a sepsiszentgyörgyi székely Mikó-kollégiumnak. Végül kijelentette hogy mindenkor készséggel áll a magyarság rendelkezésére, nyugodtan fordulhatnak hozzá minden olyan ügyben, ami a vezetése alatt álló tartomány magyar kisebbségi életét érinti.

SPORT KÖZLÖNY

Erdemes mérkőzések szerepelnek a vasárnapi labdarugó-műsoron *Részletes bíródelegálás*

A vasárnapi fuballműsor egyik eseménye a Gloria találkozása lesz a CFR Turnuseverin csapatával, amelyet a Gloriának — képessége alapján — okvetlenül le kell győznie. A turnuseverini vasutasok természetesen megragadják az alkalmat, hogy az utolsó őszi bajnoki mérkőzésen helyzetükön javítsanak, de a jó Gloria ellen nem sok keresnivalójuk lesz.

Az alkerületi elsőosztályu bajnokság vasárnapi fordulója nagyon érdekes mérkőzéseket tartalmaz. Elsősorban a rangadó jellegű AAC—Olimpia meccs tart igényt érdeklődésre, de izgalmasnak ígérkezik a Crisana CFR—Astra meccs is. Nagy harcot hoz a régi riválisok: Titanus—Banatul és Unirea—Tricolor mérkőzése, de késhegyig menő kemény küzdelem várható az Egyetértés—Transilvania mérkőzésen is.

Ifjusági bajnoki forduló egészíti ki a programot, amelynek részletes bíró-küldését alább adjuk:

B) LIGA:

Gloria—CFR Turnuseverin, Gloria-pálya, 14.45 órákor, bíró: Soran, határbírók: Burdan és Milan-covici.

Átalakul az olasz válogatott csapat

Róma. A vasárnapi zürichi vereség nyomán biztosra lehet venni, hogy a november 26-iki berlini német—olasz válogatott mérkőzésre már erősen megváltozott csapattal áll fel az azurkék együttes. Finenzében tartanak a válogatottak edzést, amelyre a Zürichben szerepelt játékosok közül már csak hatan kaptak meghívást. Az edzésen részt vesznek:

Olivieri, Ferrari (kapusok), Foni, Boniforti, Rava, Sardelli (hátvédek), Depeirini, Gența, Andreolo, Rancilio, Locatelli, (fedezetek), Neri, Sansone, Demaria, Piola, Scarabello, Ferrari, Conti, Colaussi. A valószínű berlini összeállítás a következő:

Olivieri — Foni, Sardelli — Gența, Andreolo, Locatelli — Neri, Sansone, Piola, Scarabello, Conti.

O Az olasz és a magyar ökölvívó-válogatott csapatok eddig 9 alkalommal mérkőztek meg és ebből négyszer az olaszok, háromszor a magyarok győztek. két mérkőzés pedig döntetlenül végződött. A pontarány 64:80 az olaszok javára. A vasárnapi budapesti mérkőzésen tehát a magyarok egyenliteni szeretnének.

O SPANYOL KAPUST AKAR SZERZŐD-TETNI A FERENCVÁROS. Néhány évvel ezelőtt került Spanyolországba Alberti, aki többek között a Bocskaiiban is védett és aki jelenleg a spanyol kupagyőztes Valladolid csapatában játszik. Berkessy Elemér, a Ferencváros volt válogatott játékosa a Ferencváros vezetésével közölte Budapesten, hogy Alberti, aki Spanyolország egyik legjobb kapusa jelenleg, a Ferencvároshoz szeretne szerződni. A Ferencvárosban kijelentették, hogy szívesen látják Albertit, de a mai helyzetben lelévését nem tudnak fizetni.

Mica—Vulturii, Brád, 14.45 órákor, bíró: Almajan, határbírók: Vostinar és Chiral.

KERÜLETI I. OSZTÁLY:

Crisana CFR—Astra, Astra-pálya, 10.45 órákor, bíró: Marienuț, határbírók: Schneider és Gábor.

Tricolor—Unirea, AAC-pálya, 11.00 órákor, bíró: Husztik, határbírók: Polareczky és Jakab.

Olimpia—AAC, AAC-pálya, 15.00 órákor, bíró: Goicea, határbírók: Karlich és Gombos.

Egyetértés—Transilvania, AMTE-pálya, 15.00 órákor, bíró: Oprüța, határbírók: Kalmár és Vogel.

Titanus—Banatul, Titanus-pálya, 15.15 órákor, bíró: Pálffy, határbírók: Höhn és Reinhardt.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Crisana CFR—Olimpia, AMTE-pálya, 9.00 órákor, bíró: Vulpe.

AAC—Astra, Astra-pálya, 9.00 órákor, bíró: Tomi.

Egyetértés—Tricolor, Egyetértés-pálya, 11.00 órákor, bíró: Luca.

Gloria—Hakoah, Gloria-pálya, 13.15 órákor, bíró: Darázs.

Titanus—AMTE, Titanus-pálya, 13.30 órákor, bíró: Vagalau.

Unirea—ATE, Unirea-pálya, 15.30 órákor, bíró: Kradigaty.

O A GLORIA CFR ESETLEG LEJÁTSZHATJA AZ ŐSZI MÉRKŐZÉSEKET. A Bírók Federal tegnapi ülésén, amelyen Davila ezredes elnökölt, olyértelmű határozatot hoztak, hogy a fellebbezési bizottság ismert döntése a Gloria CFR—Mures ügyében csak a galati-i csapat felfolyamodásának elintézése után lépjen életbe. Ez tehát azt jelenti, hogy a Gloria CFR esetleg lejátszhatja a november 26-iki és december 3-iki nemzeti bajnoki mérkőzéseket, ha benyújtott fellebbezése addig elintézését nem ervaere.

O Elhalasztották a tekekörzet vezetőségének avatását. Mint megirtuk, szombat estére volt tervezve a tekekörzet új vezetőségének eskütétele és hivatalbaiktatása, azonban ez az aktus Mihoc Eftimiu, a várad-i kerület elnökének másoldalu elfoglaltsága miatt egy heti halasztást szenved és az ünnepélyes eskütétel mához egy hétre november hó 25-én szombaton történik meg az AAC-kaszinó helyiségében.

O AZ AAC ÖSSZEÁLLITÁSA AZ OLIMPIA ELLEN. A kerületi bajnokság vasárnapi rangadó-jára az AAC a következő összetételű csapattal áll ki: Faragó — Gábor, Kossik, — Egressy, Mladin, Zoller — Kozsnyica, Nagy, Vass, Popa, Régnér IV. Az Olimpia aligha változtat a Crisana CFR elleni győztes csapaton: Grand — Oloeriu, Egedi — Bugar I., Simceac, Tolan — Boteu, Ökrös, Mihók, Bugar II., Berar.

Jubilál a „Sport és Kritika“

A Temesváron megjelenő és Aradon is nagy népszerűségnek örvendő sportlap ezévbén ünnepli 10 éves jubileumát és ezzel kapcsolatosan december 4-én, az idény végeztével 44 oldalas jubileumi számot ad ki. Ebben a jubileumi számban számos ismerő sportíró írásai fognak szerepelni az aktuális beszámolókon kívül, továbbá ugy a nemzeti bajnokság egyéb csoportjainak részletes taglalását megtalálják majd az olvasók. Sportkörökben márt nagy érdeklődés mutatkozik a kedvelt sportlap jubileumi száma iránt.

Férfigyengeség

kezelendő az „OKASA“ külföldi, hormonos készítménnyel, dr. Lahusen utasítása szerint.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Kis dobozt 350.— leíért, nagy dobozt 650.— leíért szállít vidékre, utánvétel ellenében dr. Gucci gyógyszer-tára, Bucuresti, Calea Victoriei Nr 33 (Frascapalota). Kivánságra gazdagon illusztrált felvilágosító-brosurát küld díjmentesen, zárt borítékban, minden felnőtt személynek „NIFAR“ S. A. P. Serviciul Stiintific AD Bucuresti, Str. Maria Rosetti 47.

Sorozatós hirságok hamisított fej és oíthonvágott állatok husának forgalombahozatala miatt

Az aradvárosi állategészségügyi szolgálat sorozatos tejrazziákat rendezett az aradi piacokon, amelyek alkalmával husz árusnál találtak hamisított tejet. Az árusokat, aki között több Óthalom közsébelli szent-lányfalvai, kisszentmiklósi, mondorlaki, fakerti, mikalaki és zimándközi árus is van. 200—1500 leig terjedő pénzbírsággal sújtották.

Ugyancsak megbírságotk tiz aradi vendégiparost és husiparost is, akik a vágóhíd megkorításával levágott állatok husát hozták forgalomba. Ezekre 50-től ezer leig terjedő pénzbírságot róttak ki.

1 Kö'cseny-Egyesü'et vasárnap délután 4 órákor kezdődő irodalmi délutánja

Petőfi szellemével fogja megtölteni közművelődési palotánk szép termét. Ennek a minden időkre élő szellemnek lesznek hivatott kifejezői a magyar nyelv szép prózájában Fischer Aladár és Tarnóczy Lajos, költészetével Ürmösi Jenő ifjusági szavalókara. Jávör Alfréd színművész. Mózes László főzimmáziumi tanuló, az ének szépségével Zábrátskyné Várady Margit operatárékesnő és Kulcsár Kálmán római katolikus ifjusági énekkara. Megragadó mozgalmak kép fogja befejezni Petőfi költőlelkének tolmácsolását. Csányi Mátyás dalos fantáziája, a „Falu végén kurta kocsmá“ életképi nyelvi szépségét a zenekar és énekszó varázsával színpadi jelenetű szélesítette ki. Ez a kis mestermű a szerző vezetésében alkalmas az erre az alkalomra egy ségbe állott zenekarnak és az énekelőadóknek tehetségük érvényesítésére. A kis színpad a közönség közzeletének segítségével a faluvégi kocsmát fogja jelenteni, melynek kocsmárosnője Almási Nusi lesz a duhajjal mulató legény Buibas Árpád, az urasági hajdu Schneider László és a kislány, akinek szavára a legények kihörpöntik borukat és csendesen eltávoznak. Schülek Erzsike. Tüzes toborzó tánczenét is szerzett Csányi mester a kurta kocsmá jelenetéhez. lesznek párok, akik járják is újú fűzzel a táncokat. A nyomatott műsor fogja a többi szereplőkével együtt a nevéket megörökíteni. Bizonyos hogy a zsufolt terem viharos elismerése sem fog elmaradni a Petőfi-ünnep zárójelenetétől.

Ma jelenik meg utoliára a budapesti „Az Est“

Budapestről jelentik: Több budapesti lap ma arról ad hirt, hogy az Est lapok további sorsában utiabb fordulat áll be. Az Est-konzern reggeli lapja, a Pesti Napló tudvalevőleg megszűnt. Hetvenkét képviselő írásban azt kérte Teleki Pál miniszterelnöktől, hogy szüntesse meg az Estet is. A miniszterelnök teljesítette a kérelmet. Ugy tudják, hogy Az Est ma jelenik meg utoliára, holnaptól kezdve pedig „Pest“ címen kerül az uccára. A „Magyarország“ és a „Pesti Magyar Hirlap“ fuzója vasárnap következik be és az új lap „Magyarország“ címen kétszer fog megjeleni napon-ta. Az első kiadás délután 5 órákor, a második pedig reggel. A Pesti Magyar Hirlap mai számában már bejelenti ezt a változást.

✠

Özvegy Tellinger Menyhértné, születt Schmidt Zsuzsanna, maga, valamint hozzátartozói nevében fájdalomtól mélyen megtörve, de a Mindenható akaratában megnyugodva jelenti, hogy a legjobb férfi, a szerető sógor és szeretett rokon

Tellinger Menyhért

nyug. városi rendőr.

életének 69-ik és boldog házasságának 34-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt.

Temetése vasárnap, folyó hó 19-én, délután 3 órákor lesz Zsigmondházán, Str. Uniriei 12. szám alatti gyászszobából. Az engesztelő gyászmisét folyó hó 22-én, délelőtt mutatják be a minorita-atyák templomában.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

December 31-ig jelentkezhettek azok, akik igénybe akarják venni az adóügyi amnesztiát

Azok, akik nem tettek eleget az adótörvények intézkedéseinek, a fenti időpontig bírság nélkül fizethetik ki az elmulasztott adót.

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában már megemlékezett a minisztertanácsnak arról a határozatáról, amelynek értelmében amnesztiát adnak azoknak, akik elmulasztották bizonyos jövedelmüket bejelenteni és így természetesen leg a szóban lévő jövedelmek után adót sem fizettek.

Ujabb jelentés szerint a kormány ez év december 31-ig adott határidőt arra, hogy azok, akik kivonták magukat akár egyenes, akár pedig közvetett adók fizetése alól, önként jelentkezzenek.

Ebben az esetben, ha ezt megteszik, mentesülnek mindennemű bírság alól. Bejelentésük alapján a pénzügyi hatóságok megállapítják az esedékes adók összegét és ezek kifizetésénél az adózók 7 százalékos jóváírást kapnak.

Mindazok az adózók, akik december 31-ig a fent említett nyilatkozatot nem teszik meg, nemcsak, hogy a kedvezményeket elvesztik, de kihatási jegyzőkönyvet vesznek fel ellenük, bírságot vetnek ki rájuk és a bírságon kívül 10 százalékos többletet számítanak.

Minden évben kétszer alapos ellenőrzésnek vetik alá a vállalatokat

1935 április elsőjéig visszamenőleg ellenőrzik a vállalatoknál a tőkekamatadó kifizetését

A pénzügyminiszter nagyfőnöksége rendeltetést adott ki a vállalatok ellenőrzésével kapcsolatban. A miniszterium rendszeresíteni akarja a vállalatok ellenőrzését és ezért úgy intézkedett, hogy a jövőben minden kereskedelmi vagy ipari vállalatnál, valamint a különböző intézményeknél kötelező módon évente kétszer tartanak adóügyi ellenőrzést. Ezek az ellenőrzések január elseje és február 15-ike között folynak le az adókiutalással kapcsolatos előzetes vizsgálattal, valamint a fizetések utáni adó ellenőrzésével egyidejűleg, valamint július elseje és július 30-ika között. A fenti határidők csak a miniszter jóváhagyásával és csak indokolt esetben hosszabbíthatók meg.

Az említett ellenőrzéseket a következőknek végzik el: a) Minden kereskedelmi és ipari vállalatnál, jogi személyiséggel rendelkező egyesületnél, közhasznú intézményeknél, valamint közintézményeknél is, amelyeknek tőkekamatadó alá eső jövedelmük vannak. b) Mindazon közhivataloknál, ahol olyan iratokat irtatnak be, amelyek tőkekamatadó alá eső jövedelemről szólnak.

Ellenőrzések eszközölhetők magánszemélyeknél is, de oly módon, hogy ezek ne okozzanak elégedetlenséget az adózók körében. Az ilyen ellenőrzés csak a kivetési pénzügyigazgató közvetlen felügyelete alatt történhetik.

A rendelet ezután részletes intézkedéseket tartalmaz arra vonatkozóan, hogy kik hivatottak az ellenőrzés elvégzésére. Minden egyes ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni. A miniszterium leszögezi, hogy ugyanarra az időszakra valamely vállalatnál kétszer ellenőrzés nem eszközölhető a tőkekamatadó szem-

pontjából. Kivételt csak az képez, ha a vállalat ellen feljelentést adtak be, vagy ha erős gyanúk vannak arra, hogy egyes jövedelmeket eltitkoltak.

Az ellenőrzés hatályosabb biztosítása érdekében a kerületi ellenőrök kötelesek külön könyveket felfektetni a vállalatokról és a végzett ellenőrzésekről.

Egyben a miniszterium elrendelte, hogy 1935. április elsőjéig visszamenőleg az új rendszer alapján ellenőrzik a tőkekamatadó befizetését. Olvan esetekben, amikor gyanu van arra, hogy a kincstárát kijátszották, a kivetési pénzügyigazgató engedélyével tíz évre visszamenőleg lehet letöltyatni az ellenőrzést.

A miniszterium hangsúlyozza, hogy az új ellenőrzési rendszer az adózók érdekeit is szolgálja, mert ezzel elhárítják azt a lehetőséget, hogy egy és ugyanazon időtartamra több ször is végezzenek ellenőrzéseket, amelyek sokszor már végzálás jellegével bírnak. A multra történő visszamenőleges ellenőrzéseket december 15-ig be kell fejezni és azok eredményéről december 20-ig értesíteni kell a miniszteriumot.

Intézkedés a kompenzációs alapon történő behozatalról. A külkereskedelmi igazgatóság közölte a vámhivatalokkal, hogy a Franciaországból, Belgiumból, Dániából, Svájcól, Hollandiából és Palesztinából kompenzációs alapon behozatalra kerülő nem kontingentált áruk esetében a régi formák maradtak érvényben, az új szabályok nem kell a számlát külön láttamozással ellátni. Ez a rendelkezés 1940. március 31-ig marad érvényben. Ekkor ugyanis teljes egészükben megszűnnek a kompenzációs ügyletek.

A szifilisz

diszkrétan és alaposan, szájon beszédendős módon, csak az új, eredeti külföldi „ARONGYL” gyógyszerrel kezelhető, előállítva a Plagnol-laboratóriumok által Versailles (Franciaország) és engedélyezve a nagym. Egészségügyi Minisztérium által. A több mint 15 év óta folyó kísérletezések a francia klinikákon tanuskodnak az eredményekről, amelyet ezen készítmény fel tud mutatni. Tartalmazza a szervezetnek teljesen ártalmatlan formában, az összes praktikus gyógyszereket, azaz: arzént, bizmutot és higanyt.

Dr. Guci gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 33., az üveget 450.— lei utánvésteli ellenében szállítja. Kivánságra felvilágosító-brosurát küld „NIFAR” S. A. R. Serviciul Stiintific AD, Str. Maria Rosetti 47, Bucuresti.

ANGOL KÖLCSÖN SPANYOLORSZÁGNAK.

Madridból jelentik: Az angol és spanyol kereskedelmi bizottság tárgyalásának első pontját a Spanyolországnak nyújtandó angol kölcsön kérdése képezi. Spanyolország vasat fog szállítani Angliának és ennek ellenében gumit és ólmot kap.

AZ ARADI HETIPIAC ÁRAI: Zöldségpiac:

zöldpaprika 1—2 darab 1 lei, burgonya kg. 4. hagyma kg. 4. karfiol darabja 2—16. főzni való tök darabja 7—10. sütni való tök darabja 4—5. száraz bab kg. 18. lenjese kg. 18—20. kalarabé darabja 1. tormá darabja 1—3. répa kötegie 5. kálóia 10. paszternák kötegie 5. petrezselyem kötegie 5. zöld petrezselyem csomója 1. hónapos retek két köteg 3. téli retek darabja 2. paraj csomója 1. zeller darabja 2. fokhagyma kg. 14—24. fejes káposzta darabja 2—6. kelkáposzta darabja 2—8. savanyu káposzta kg. 8—10. leveses darabja 2. zöld káposzta 3—5. saláta két darab 1 lei. — Tej, tejtermék és tojás: tehéntúró kg. 16. juhtúró kg. 40. tehén tej lt. 5—6. tejjel lt. 45. tojás (konzerv.) 1.50 lei. Friss tojás és vaj hatóságilag megállapított áron nem kapható, mindkét cikk eltűnt a piacról. — Gyümölcsök: szőlő kg. 28—40. alma 6—12. dió kg. 18—22. dióbel kg. 60—68. aszalt szilva kg. 24. citrom darabja 4—6. grapefruit darabja 16—20 lei. — Buzapiac: Buza a hatóságilag megállapított áron, árpában és zabban nem volt felhozatal. névleges áron mm. —ként —ind kettő 460. tengeri 400 lei. Takarmánypiac: lucerna 50. kóhere 30 lei. Szárnyaspiac: Nagy felhozatal mellett az árak a multhetihez viszonyítva nem változtak. Kővér liba párja 360—600. sovány liba párja 150—250. kővér kacsa párja 150—300. sovány kacsa párja 60—120. csirke párja 30—80. tyúk párja 100—150 lei.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, NOVEMBER 18.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Jean Marcu zenekara. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országos szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Lehár-operett lemezek. 19.45 Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 19.55: I. Petrovici tanár előadása. 20.15: A nemzetek zenéje: Spanyolország. Nina Aurelina és Mircea Lazar énekelnek. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: A kolozsvári „Gh. Dima” filharmonikus társaság zenekarának hangversenye. 22: Hírek, sportközlemények. 22.15: A zene folytatása. 22.55: Bécsi zene lemezek. 23.10: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 8: érend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Katonazenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Móra Panka mesél. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Műszaki tanácsadó. 18.50: Cifra György zongorázik. 19.20: Székely hegyek között. Versek Erdélyről. 19.50: Pertis Pali cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.40: Közvetítés a Nemzeti Színház kultuszai mögött. 21.20: Arpád házi Szent Erzsébet. Hangjáték négy felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.05: Mindenből egy keveset. Egyveleg. 24: Hírek. Minden olasz, angol és francia nyelven. 0-20: A rádió szalonzenekara.

Budapest II. 18.15: Magyar tánclemezek. 19.50: Mezőgazdasági felhívás. 20.25: Jazzdalok és táncszámok hanglemezeiről. 21: Hírek. 21.20: Zenekari művek hanglemezeiről. 22.45: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket a következőre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Megbízható, középkorú molnár. főmolnári állást keres vám-malomba. Cim a kiadóban. 5213

Intelligens, gyakorlott, középkorú, komolyabb nő gyermek mellé ajánkozik, ki már nyen minőségben volt. Cimeket a kiadóba kér.

Állást keres tiszter- és rövidáru szakmában jártas, több évi gyakorlattal bíró fiatalember. Cim a kiadóban. 5200

LAKÁS

Szépén bútorozott, különbejáratu szoba fürdőszoba használatra kiadó. Cim a kiadóban. 5211

VÉTEL-ELADÁS

Dióhálok, modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierek, ebédlők nagy választékban Tempo bizományi üzletben, Fischer Eliz-palota. 4873

Köngyástan hangu, hosszú bécsi zongora helyszüke miatt igen előnyös feltételek mellett eladó. Ackermann, Str. Biruintei 10. (Str. Abatorului második melléküccája).

KÜLFÖLDI

Beraktározási raktárban lakásberendezések, vagy egyéb áruk olcsón beraktározhatók. Elfogadható áron eladó: fizetberendezés, klubgarnitúra, villanylámpák, falitükör. Str. Moise Nicoară No. 9—11. 5188

Hirdessen az
Aradi
Közlöny-ben!

Legújabb jelentéseink:

A szovjet-román kapcsolatok kimélyítéséről tudnak Párisban

Párisból jelentik: A Jour című lap berni jelentése szerint rövidesen számolni lehet a szovjet-román kapcsolatok kimélyítésével, ami maga után vonna egy szovjet-román megegyezést is. Jugoszláviában számot vetnek ennek az egyezménynek nagy jelentőségével és általában az a megegyezés lett urr, hogy a szovjet-román egyezmény létrejötte nagy akadályt jelentene a tervezett Balkán semleges-tömb szempontjából. Jugoszláv körök véleménye szerint az egyezmény még inkább megerősítene Magyarországot és Jugoszlávia szövetségét. (Dunaposta.)

Róma. Több külföldi nagy lap foglalkozik a közép-európai és balkáni helyzet kialakulásának ügyével. A Corriere della Sera budapesti tudósítója szerint magyar körökben nem nagy érdeklődést tanúsítanak a balkáni tömb iránt. A lap szerint Budanesten elleneznek minden olyan tervet, amely a régi kisantant és a balkán-antant romjain épülne fel.

Teljes hadigazdasági együttműködés London és Páris között

Londonból jelentik: Az angol fővárosban negyedtizenkét órakerült össze az angol-francia legfőbb haditanács. Angol részről Chamberlain miniszterelnök, Halifax külügyminiszter, a légügyi államtitkár és a katonai vezetők, francia részről pedig Daladier miniszterelnök, Gamelin és még számos más magasrangú személyiség vett részt. A haditanács befejezése alkalmával nyilatkozatot hoztak nyilvánosságra, amely szerint a megbeszélésen a két ország közötti együttműködésre teljes mértékben megegyezést létesítettek.

„Az angol-francia legfelsőbb haditanács levonva az 1914-1918. évi háború tapasztalatait — állapítja meg a nyilatkozat — a legteljesebb együttműködést határozta el. A gazdasági erőfeszítésekre azonnal megfelelő intézkedések történtek oly módon, hogy bizonyos vonatkozásokban a két kormány egyes tárcáinak ügyeit

közösen irányítják. Ilyenek: a légügyi, a fegyverkezési, a nyersanyag, a kőolaj, az élelmiszerellátás és a gazdasági háború irányítása. A két ország közös behozatali tervezetet dolgoz ki és minden vonalon megszünteti a versengést egymás között. Ennek véghezvitelére egy együttműködési bizottságot létesítettek, melynek tagjait már ki is nevezték. A megállapodásnak egyik pontja, hogy amennyiben szükségesnek mutatkozik, az együttműködést kiterjesztik más kormányzati ténykedésekre is.”

A nyilatkozat végül megállapítja, hogy ezt az eredményt a világháborúban csupán a harmadik év végén érték el. A nyilatkozathoz hozzáfűzi a francia hírszolgálat, hogy ez az együttműködés iránti határozat az utóbbi idők legnagyobb jelentőségű eseménye.

Róma és Madrid érdekeltek Belgium és Hollandia semlegességében?

Brüsszel. (Rador.) A Havas hírszolgálati iroda jelenti: Jólétesült körökben úgy tudják, hogy az olasz és spanyol kormányok diplomáciai úton közölték a német kormánnyal azon érdekeiket, amelyek Belgium és Hollandia területi épségéhez fűződnek.

Erélyes megtorló intézkedések Prágában

Kienc egyént agyonlöttek, számosat letartóztattak és három évre bezárták a cseh főváros egyetemét

Prágából jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német hatóságok megállapították, miszerint a cseh értelmiségi csoportnak azon tagjai, akik a rend és a nyugalom megzavarása céljából zavargásokat szítottak, a cseh főiskolákból kerülnek ki. Eppen ezért, tekintettel az október 22-iki és a november 15-iki zavargásokra, a cseh főiskolákat 3 évre bezárták. A hatóságok kilenc egyént agyonlöttek, ezenkívül számos letartóztatást eszközöltek. (Dunaposta.)

Londonból jelentik: Csütörtökről péntekre virradó éjszaka karhatalom szállta meg a prágai egyetem épületeit és a híradás szerint 1200 egyetemi hallgatót őrizetbe vettek. Erre állítólag az szolgálatot okot, hogy az egyetemi hallgatók a hét elején tüntető sétát tettek az Ismeretlen Katona sírja előtt és ott hazajás dalokat énekeltek. A prágai helyőrséget — a londoni híradás szerint — megerősítették és pénteken nagyobb számú német gépfegyveres és tüzerosztály vonult el Prága uccáin.

Berlinből jelentik a késő éjszakai órákban: Egyes külföldi lapok a volt cseh-morva területen történő állítólagos nyugtalanságokról számolnak be. A német hivatalos helyeken leszögezik, hogy a protektorátus területén a legteljesebb rend és nyugalom uralkodik. Szó lehet a cseh kormánynak bizonyos intézkedéseiről azokkal szem

ben, akik kedvüket lelik a zavargásokban, de a megállapítások szerint ezek kizárólag Benes személyi hívei közül kerülnek ki, különösen az értelmiségi osztályból.

Két orosz emigráns elsikkasztotta a cári Nemzeti Bank Belgrádba menekített aranykészletét

Négy, illetve két évre ítelték el a 32 millió font értékű arany sikkasztóit

Belgrád. A belgrádi törvényszék zárt tárgyaláson 4 évi börtönbüntetésre ítélte Genzsel és 2 évi börtönre ítélte Gusinszky orosz emigránsokat, akik ellen az volt a vád, hogy a cári Oroszországból elszállított aranyak jórészt elsikkasztották. Még 1920-ban a cárhű orosz diplomaták és katonatisztek egy hajóra rakták az orosz nemzeti bank aranykészletét. A hajó Jugoszláviában kötött ki és innen 22 vagonban szállították a 32 millió font értékű aranyat Belgrádba, ahol azt az orosz emigránsok őrizték.

Wrangel tábornok annak idején ebből 110.000 font értékű aranyat elvitt, mert ebből szervezte meg ellenforradalmi mozgalmát. Aztán a világ mitsem tudott a nagy kincs sorsáról.

Román javaslat a Balkán-tömb megalakítására

Ankara. Románia ankarai ügyvivője ma Balkán-blokk tervezetét nyújtott be a török kormányhoz és a blokkot Bulgária bevonásával kívánja Románia megvalósítani. A török kormány tanulmányozás alá vette a tervezetet, hogy minél hamarabb dönthessen a fontos kérdés fölött.

Osztrák legitimista Isztentisztelet Párisban

Páris. A Szent Lipót templomban a párisi osztrák kolónia tagjai ünnepélyes misén vettek részt, amelyen megjelent Habsburg Ottó és René páрмаi herceg is. A szentbeszédet egy volt ausztriai püspök mondotta és beszédét azzal fejezte be, hogy a szövetségesek győzelmeért imádkozott.

Hága és Brüsszel még biza'zo'lik...

London. Legújabb jelentés tudni véli, hogy a német kormány írásban is elküldi válaszáat Brüsszelbe és Hágába a két uralkodó békeközvetítő akciójára. Londonba érkezett értesülések szerint a holland és belga kormány állítólag tovább folytatja tanácskozásait a lehetséges békelépésekről. A semleges körök bizakodásukat főleg a fronton uralkodó tétlenségre alapítják.

Angol kőolajszállító hajót súlyosztott el egy német cirkáló

London. (Rador). Az „Africa Shell” nevű angol petroleumszállító hajó legénysége közölte Lawrence Marquesben, hogy a hajót német cirkáló megállásra kényszerítette.

Londoni tengerészeti körökben óriási fetűnést keltett az a hír, hogy Fokváros környékén egy német hajó elsúlyosztotta az „Africa Shell” nevű angol tartályhajót. A Daily Telegraph tengerészeti szakértője ezzel kapcsolatban annak jelentőségéről ír, hogy ez alkalommal tankhajót támadtak meg a németek. Lehetőséges, hogy az „Africa Shell”-t a német zseb-cirkáló egyik, a Deutschland, vagy az Admiral Scheer súlyosztotta el.

Kopenhága. (Rador). A Reuter iroda jelenti, hogy egy semleges megfigyelő, aki a közelmúltban tért vissza Németországból, arról értesült, hogy az Admiral Scheer és a Deutschland nevű német zseb-cirkáló az egyik német kikötőben vannak elrejtve és az Atlanti-óceánon, amelyekről eddig azt hitték, hogy a két legmodernebb német csatahajó, másik két cirkáló közeledik.

Ezek fegyverzete sokkal gyengébb, mint az Admiral Scheer és a Deutschland cirkáló és sebességük is mérsékeltebb.

A német hadvezetőség szándékosan akarja megtéveszteni a világot, hogy az angolok és a franciák a legmodernebb egységeiket küldjék ki a két álcázott hadihajó ellen, hogy azután a német hadihajóraj két büszkesége sikeres támadást vezethessen a szövetségesek többi egységei ellen.